

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

***Oblíbenost tělesné výchovy a sportu mezi
dětmi mladšího a staršího školního věku***

*Popularity of physical education and sport among
pupils of younger and older school age.*

Lenka Floreová

Katedra tělesné výchovy

Vedoucí diplomové práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ a střední školu

Studijní obor: Tělesná výchova a biologie

2012

Vedoucí diplomové práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Předpokládaný rozsah diplomové práce: 60 normostran

Datum zadání práce: 15. 12. 2011

Předběžný termín odevzdání práce: 13. 4. 2012

V Praze dne: 13. 4. 2012

.....

vedoucí katedry

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou prací zpracovala sama s přispěním vedoucího práce a použila jsem pouze literaturu v práci uvedenou.

Dále prohlašuji, že nemám námitek proti půjčování nebo zveřejňování mé diplomové práce nebo jejích částí se souhlasem katedry.

Datum: 13. 4. 2012

Podpis diplomanta

NÁZEV:

Oblíbenost tělesné výchovy a sportu mezi dětmi mladšího a staršího školního věku.

AUTOR:

Lenka Floreová

KATEDRA (ÚSTAV)

Katedra tělesné výchovy

VEDOUCÍ PRÁCE:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT:

Záměrem této práce je zjištění oblíbenosti TV a sportu u žáků mladšího a staršího školního věku v Kladně a okolních vesnic. Průzkum byl proveden prostřednictvím dotazníků, které vyplnilo 313 respondentů. Dotazník byl zaměřen na zjištění oblíbenosti sportovních činností a vztahu k TV. Měl za úkol zjistit, co v hodinách TV respondenty baví a co ne, jaké jiné sportovní činnosti žáci vykonávají mimo školní lavice a jaké další je lákají vyzkoušet. Dále dotazník zjišťoval, důvody oblíbenosti a neoblíbenosti TV a sportovních činností. Výsledky této diplomové práce byly vyhodnoceny za pomoci matematicko-statistických metod a zapsány do grafů a tabulek. Na základě odpovědí výzkumného šetření byly srovnávány obě pohlaví, mladší a starší školní věk a respondenti z kladenských a vesnických škol v okolí Kladna.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Oblíbenost, tělesná výchova, sport, mladší školní věk, starší školní věk.

TITLE:

Popularity of physical education and sport among pupils of younger and older school age.

AUTHOR:

Lenka Floreová

DEPARTMENT:

Department of Physical Education

SUPERVISOR:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRACT:

The aim of this work is finding popularity of PE and sport for pupils younger and older school age in Kladno and the surrounding villages. The survey was conducted through questionnaires completed by 313 respondents. The questionnaire was focused on finding the popularity of sports and attitude of pupils toward physical educations. The goal was to find out what respondents like and dislike at PE classes, what other sport activities pupils perform outside of school and what attracts them try. Questionnaire was also finding out reasons of the popularity and unpopularity of PE and sports activities. The results of this thesis were evaluated using mathematical and statistical methods, and inscribed in the charts and tables. Both sexes were compared on the basis of responses of the research as same as younger and older school ages, and respondents from Kladno and rural schools in Kladno neighbourhood.

KEYWORDS:

Popularity, physical education, sports, school age, older school age.

Poděkování

„Chtěla bych poděkovat PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za vedení, zájem, připomínky a čas, který mi věnoval. Mé poděkování patří též mé rodině a blízkým přátelům za pomoc a podporu během studia“.

1. Úvod.....	8
2. Cíle	10
3. Teoretická část.....	11
3.1 Rozbor literatury související se zkoumanou problematikou – základní pojmy.....	11
3.2 Tělocvičná aktivita.....	13
3.2.1 Tělesná výchova.....	13
3.2.2. Tělocvičná rekreace.....	13
3.2.3 Sport.....	14
3.2.3.1 Individuální a kolektivní sport.....	14
3.3 Žák ve výchovně vzdělávacím procesu tělesné výchovy.....	15
3.3.1 Ontogenetický vývoj.....	15
3.4 Charakteristika věkové kategorie mladší školní věk.....	16
3.5 Charakteristika věkové kategorie starší školní věk.....	19
3.6 Motivace.....	20
3.6.1 Sportovní motivace.....	21
3.6.2 Motivace ve sportovně pohybových aktivitách.....	21
3.6.3 Výkonová motivace.....	21
4. Výzkumná část.....	22
4.1 Hypotézy práce.....	22
4.2 Vlastní výzkum.....	23
4.2.1 Metody práce.....	23
4.2.2 Charakteristika sledovaného vzorku.....	25
4.3 Výsledky a jejich interpretace.....	28
5. Diskuse.....	69
6. Závěry.....	72
7. Seznam použitých informačních zdrojů.....	73
6. Přílohy.....	74
6.1 Dotazník 1.....	74

1 ÚVOD

„ Tělesná cvičení mohou nahradit mnoho léků, ale žádný lék na světě nemůže nahradit tělesná cvičení“

Démokritos z Abdér

Tělesný pohyb je elementem vlastnosti každé živé hmoty a je potřebný pro správný vývoj živého organismu. Je nedílnou součástí harmonického vývoje a formování osobnosti a ovlivňuje jak fyzickou tak i psychickou stránku jednotlivce.

Uspokojuje životní potřeby a je také prostředkem komunikace, díky němuž člověk může vnímat a poznávat okolí kolem sebe.

Tělesná aktivita je jednou z hlavních složek, co člověk může vykonat pro správný růst, svoje zdraví a v neposlední řadě funguje jako prevence nemocí.

Přirozený pohyb lze chápat jako univerzální přírodní léčivo, které je symbolem dobrého zdraví bez ohledu na věk.

Člověk má již od pradávna silný vztah k tělesné aktivitě. Provází jej od samého počátku žití. Zařazujeme sem všechny pracovní činnosti, včetně domácích prací a zájmových činností a stejně tak i sportovní aktivity.

Nejdříve byl tělesný pohyb pouze jako nutná potřeba k přežití, později nabýval i jiných podob. Tělesná aktivita byla využívána k různému soupeření a hrám od života nebezpečných, jak známe starověký Řím, až po hry jak je známe dnes. Tělesná aktivita se postupem času rozvíjela. Dnes je její součástí sport, který je dnes chápán již především jako výkonnostní a závodní činnost. Kromě sportu má své místo v tělesné aktivitě i tělesná výchova. Ta je zahrnuta do výchovně vzdělávacího procesu dětí a mládeže ve školách.

Lidstvo má stále velmi silný vztah ke sportu a ostatním tělesným aktivitám, ale díky civilizačnímu pokroku, se lidský pohyb snižuje na úkor technologickým vymoženostem doby. Kladné prvky civilizačního pokroku se tak paradoxně obrací proti člověku. Proto je důležité děti již od útlého věku vést ke sportu a pohybovým aktivitám. Nejen že se sportem a sportovními činnostmi dětem rozvíjí motorické schopnosti, dovednosti a vědomosti motorického charakteru, rozvíjí morální hodnoty, formuje se

osobnost jedince, a také má velký vliv na jeho psychickou odolnost, ale také má velký vliv na jeho tělesné zdraví. Je zde velká potřeba žáky motivovat a využít jejich potenciálu.

2 CÍLE

Cíle práce:

Hlavní cíl:

Zjistit oblíbenost různých sportovních činností u mladšího a staršího školního věku.

Dílčí cíle:

1. Porovnat oblíbenost TV u chlapců a dívek.
2. Zjistit atraktivnost jednotlivých sportovních činností a případné rozdílnosti v oblíbenosti u dívek a chlapců.
3. Zjistit sportovní činnosti, o které žáci mají či nemají zájem.
4. Zjistit a porovnat vztah k tělesné výchově u dětí z města Kladna a okolních vesnic.
5. Porovnat oblíbenost TV u žáků mladšího a staršího školního věku.
6. Zjistit, zda se chlapci věnují nějakému sportu více než dívky.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Rozbor literatury související se zkoumanou problematikou

JAKUBŠOVÁ, Z. *Úvod do kinantropologie pro studenty sportovního managementu*. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA 2011, 52 s. ISBN 978-80-248-2404-8. Je prvním originálním výtiskem. Je literaturou, která je psaná především jako učební pomůcka pro studenty Sportovního managementu pro VŠB – TU v Ostravě. Obsahuje stručný přehled oboru kinantropologie. Vysvětluje základní pojmy, které se v oboru kinantropologie vyskytují. Jsou to slabá skripta velikosti 14 a celá publikace je psána poměrně velkými písmeny. Je velmi přehledná, ale také stručná.

KORVAS, P., CACEK, J. *Integrovaná výuka a tělesná výchova na základní škole*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 109 s. ISBN 978-80.210-4988-8. Je literatura velikosti A5. Kniha je první vydání v nákladu 150 výtisků. Je zaměřena na teoretické a praktické základy spolupráce ve výuce mezi vzdělávacími oblastmi a předměty na integrované kurikulum. Je jak teoretickým, tak praktickým příspěvkem do vzdělání nejen studentů učitelství 2. stupně základních škol, ale pro všechny, kteří mají zájem vést výuku různými metodami a formami. Kniha je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je souhrn informací a praktické části je konkrétněji popsána spolupráce mezipředmětového vztahu, dvou konkrétních předmětů. Je zde uvedeno dotazníkové šetření o vztahu žáků k tomuto způsobu výuky.

MIKLÁNKOVÁ, L. *Tělesná výchova na 1. Stupni základních škol*. Olomouc: Univerzita Palackého 2006, 116 s. ISBN 80-244-1301-9. Jedná se o druhé vydání, které je psáno především pro budoucí učitele prvního, ale i druhého stupně základních škol. Poskytuje soubor metodických námětů pro využití v praxi. Je zde vysvětlen přehled rozvoje pohybových schopností dětí mladšího školního věku. Tato publikace je zaměřena na základní gymnastiku a jsou zde obsaženy i kapitoly s praktickými náměty vyučovacích jednotek TV s obsahem základní gymnastiky, jak s využitím náradí, tak i bez něj. Je zde popsána i bezpečnost v TV a grafický záznam pohybu v tělovýchovné praxi. Publikace je velikostí A4, je velmi přehledná. Obsahuje černobílé obrázky.

VILÍMOVÁ, V. *Didaktika tělesné výchovy*. Brno: Paido, 2009, 144 s. ISBN 978-80-210-4936-9 je přepracovaným vydáním z roku 2002. Byla přepsána z důvodu změn, které v procesu základních a středních škol nastaly. Je určena jak učitelům TV a sportu, ale i trenérům a všem, kteří se zajímají o tuto problematiku. Obsahuje obecné informace o didaktice školní tělesné výchovy, pohybových předpokladů žáků, výchovnými a vyučovacími činnostmi, organizačními formami, ale i vlastním hodnocením ve výuce. Je velmi podobnou obdobou Didaktiky tělesné výchovy od Rychteckého a Fialové. Má pouze jiné vzezření, ale text je obdobný. Obzvláště charakteristika středního a staršího školního věku je shodná slovo od slova. Pouze se liší v tom, že v publikaci od Rychteckého a Fialové, jsou v této kapitole vkládány ještě tabulky a jejich popis.

RYCHTECKÝ, A., FIALOVÁ, L. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum, 2004, 171 s. ISBN 80-7184659-7 je 3. Dotisk 2. Přepracovaného vydání v nákladu 400 výtisků. Vzhledem k většímu formátu A4 a tím i většího písma, se zdá publikace přehlednější. Má znatelně více černobílých grafů a obrázků, než je v k tomu v učebnici od Vilímové. Obě publikace v této kapitole uvádí mnoho citací, které odkazují na (Příhoda 1963), (Vaněk 1975), (Dumke & Säfer), (Semiginovský, 1988) aj.

3.2 Tělocvičná aktivita

Tělocvičná aktivita je oblast lidské motoriky. Je to skupina, která tvoří pohyby a činnosti, jež nás připravuje na život. Tvoří součást výchovy a komplexního vzdělání člověka.

Tělocvičné aktivity můžeme rozdělit na několik druhů (Jakubšová, 2011, 31):

- ❖ Tělesná výchova
- ❖ Sport
- ❖ Tělocvičná rekreace

3.2.1 Tělesná výchova

Tělesná výchova je všeobecné, základní a povinné vzdělání, kde se rozvíjí obecné motorické schopnosti a osvojují se dovednosti a vědomosti motorického charakteru, tvoří se základní hodnoty a postoje k tělesné kultuře. Tělesnou výchovu můžeme obecně považovat za pedagogickou činnost, která plánovaně vede k všestrannému a harmonickému rozvoji cvičících. Vede žáky k rozvoji morálních hodnot a snaží se vybudovat u dětí trvalý zájem o tělesnou kulturu.

3.2.2 Tělocvičná rekreace

„Tělocvičnou rekreaci můžeme definovat jako druh tělocvičné aktivity s dominujícím rozvíjecím a regenerativním zaměřením, prováděný zájmově ve volném čase“ (Jakubšová, 2011,34). Vzhledem k jeho charakteru, má především prožitkový charakter. Vede děti nejpřirozenějším způsobem k rozvíjení všestrannosti, neboť může být i neorganizovaná. Využívá sice prostředků sportu, ale realizuje se nezávisle na oficiálních pravidlech.

3.2.3 Sport

„Sport je specifikovanou oblastí tělocvičné aktivity, jejímž obsahem je spontánně uspokojovaná potřeba pohybu, prožitku a seberealizace jedince, charakterizovaná snahou po dosažení (relativně či absolutně) nejvyššího výkonu“ (Choutka, 1971, 12).

Sport rozdělujeme do třech složek podle dosažené úrovně (Jakubšová, 2011):

- ❖ Vrcholový sport (dosahování nejvyšších výkonů)
- ❖ Výkonnostní sport (dosahování relativně nejvyšších nároků)
- ❖ Sportovní výchova mládeže (výběr talentů a jejich příprava pro vrcholový sport)

3.2.3.1 Individuální a kolektivní sport

Sportovní kolektivy mají vliv na formování osobnosti, vzájemné vztahy, na sportovní výkony.

Je důležité, zda se jedná o skupinu vytvořenou pomocí rekreačních sportů nebo výkonnostního či vrcholového sportu. Skupiny v oblasti rekreačního sportu vznikají často jako skupiny přátel, vrstevníků, nebo známých. Sportovní kolektivy v oblasti výkonnostního a vrcholového sportu, které se zúčastňují pravidelných soutěží, patří mezi formální skupiny. Utváří se za účelem účasti na sportovních soutěžích a jejich cíl spočívá v dosahování co nejlepších výsledků a co nejlepšího umístění

Pro výkon v týmu sehrávají rozhodující úlohu tyto faktory:

- Soudržnost týmu – týmový duch
- Motivace jednotlivých hráčů
- Skupinová atmosféra – způsob a metody komunikace v družstvu
- Skupinová morálka – disciplína a spolupráce

<http://telesna-vychova.studentske.eu/2007/11/vkonov-motivace-individuln-kolektivn.html>

V individuálním sportu též existuje forma rekreačního a výkonnostního (vrcholového) sportování. V rekreačním sportu je nabídnuta velká škála individuálních

sportů (např. jogging, lyžování...). Toto sportování není vázáno na vytvoření žádného kolektivu.

Výkonnostní a vrcholoví sportovci nemusí vytvářet žádné skupiny či družstva. Jejich výkon je vázán pouze na jejich osobě. Je zde však důležitá psychická odolnost jedince a „hnací motor“, tedy motivace k dosahování vytyčených cílů.

3.3 Žák ve výchovně vzdělávacím procesu tělesné výchovy

Žákova osobnost se rozvíjí po tělesné, psychické i socio-kulturní složce. Během toto vývoje na žáka působí mnoho faktorů. Jedním takovým faktorem je sám učitel spolu s výchovou a vzděláním. Ovšem působení těchto podmínek každý žák vnímá jiným způsobem. Každý žák je osobnost a má jiné zájmy, motivaci, hodnoty atp. Každý žák má své vlastní emotivní a racionální uvažování a tím i reaguje jinak na učivo, pokyny učitele a tím si tvoří své vlastní postoje a osobní vztahy. V podstatě je žák objektem, ale zároveň i subjektem ve výchovně vzdělávacím procesu. Je jejím aktivním spoluvůrcem. A tak bychom měli k žákovi přistupovat. Měli bychom aktivizovat jeho kognitivní, emotivní a volní procesy. Proto si musíme klást otázky typu: jaké učivo či činnosti zvolit?, jaké úkoly či instrukce?, a v jakém věku? Proto, aby žák mohl plnit pohybové úkoly, rozvíjeli se mu schopnosti, dovednosti, vědomosti a postoje, je důležité, aby byl optimálně připraven. To vše závisí na jeho pohlaví, věku, předchozích zkušenostech, individuální motivaci, tělesném a psychickém vývoji.

3.3.1 Ontogenetický vývoj

Ontogenetický vývoj, zvláště u živočichů je závislý na genetickém vybavení každého jedince a podmínek vnějšího prostředí. U lidského jedince je mnohem složitější. Zde působí i sociální prostředí, především výchova. Genetický předpoklad sice udává vzájemný vztah s některými stimuly prostředí, nicméně podnět je subjektivní složka a každý jedinec na podněty reaguje jiným způsobem.

Na utváření fenotypu člověka se v průběhu jeho ontogeneze s rozdílnou s rozdílnou úrovní vlivu podílejí tři základní faktory (Rychtecký, Fialová, 2004):

- *Genetický základ*
- *Vliv prostředí a výchovy*
- *Vlastní aktivita subjektu*

3.4 Charakteristika věkové kategorie mladší školní věk

Důležité je dobře znát anatomické zákonitosti a funkční rozvoj dětí, abychom byli efektivní při výběru výchovných a vzdělávacích metod vedoucích k motorickému vývoji a učení. Specifika pohybové aktivity dětí mladšího školního se od staršího školního věku liší.

Pohybová aktivita dětí mladšího školního věku, je typická svou spontánností. Děti mají většinou velmi intenzivní tělesné zatížení, které je však příliš fyzicky neunavuje, protože zatěžování tělesných skupin si neuvědomují. Děti v tomto věkovém období se vyznačují rychlým střídáním intenzivní pohybové aktivity s pasivní relaxací. Častěji však odpočívají aktivním způsobem. Svě tělesné zatížení tímto způsobem nerovnoměrně zatěžují.

Dále je v tomto věkovém období charakteristická rychlá regenerace sil v poměrně krátkém čase.

Tepová frekvence u žáků mladšího školního věku v klidu klesá na 95-98 tepů/min, při zátěži však může dosáhnout až 210 tepů/min. Cévní soustava ještě není stabilní, proto jsou reakce na fyzickou námahu při zátěži intenzivnější. Děti se rychle unaví, ale rychle se zregenerují. Krevní tlak je u dětí z pravidla nižší. Rozvíjí se svalstvo hrudníku. V závislosti na rozvoj hrudních svalů, se zvětšuje i objem plic.

Rozvíjí se nervová soustava a s ní i koordinace, obratnost, rychlost reakcí, rychlostní schopnosti, fixují se prostorové i časové struktury pohybů. Pokud zanedbáme tento rozvoj, v pozdějším věku se již těžko zlepší. Stejně tak i špatně naučené dovednosti.

Změny v pohybové rychlosti a vytrvalosti jsou u obou pohlaví rovnoměrné. Rozdíly ve výkonnosti z hlediska pohlaví jsou zřejmé. Odpovídají rozdílným funkčním

dispozicím. Funkční aerobní adaptabilita na tělesnou zátěž je v tomto období poměrně vysoká. Je to dáno především zvýšené aktivitě oxidativních enzymů a vyšší koncentrace myoglobinu.

V celém věkovém období mladšího školního věku, pozorujeme intenzivní růstové změny ve výšce i hmotnosti. S přibývajícím věkem se však intenzivní růst zpomaluje. Rozdíl mezi chlapci a děvčaty není příliš znatelný. V tomto věku je typické rychlejší tempo růstu hmotnosti než výšky, a proto také tento věk nazýváme jako „období druhé plnosti“.

Pro mladší školní věk je typický rozvoj velkých svalových skupin, ovšem své akční funkčnosti ještě pozbývají. Děti by se v tomto věku neměly fyzicky přetěžovat, protože kosterní růst, který je v tomto časovém období příznačný, je ohrožen deformací kosterní stavby. Dále pak i dominující statické zatížení jako sezením ve škole a snížení pohybové aktivity, může vést ke vzniku svalových dysbalancí, některých deformací páteře, eventuálně i dolních končetin. Vazivové zpevnění kloubů je ještě nedostatečné, a proto umožňují provádět pohyby ve velkém rozsahu.

Vývoj nervové soustavy je v 6. – 7. roku života téměř ukončen. V učení nových pohybových dovedností a složitějších činností se uplatňují zkušenosti dětí z přirozené motoriky jako běh, skok, šplh aj. V tomto věkovém období jsou zaznamenávány nejvyšší roční přírůstky v pohybové rychlosti, aerobní vytrvalosti a pohybové koordinaci. Plynule a komplexně se rozvíjí silové schopnosti, které jsou již v tomto věku značně rozdílné u chlapců a děvčat. Při učení se novým dovednostem u dětí, je třeba dbát na správnou techniku provedení, protože ve starším věku se chyby, které si děti v mladším školním věku osvojí, jdou jen s obtížemi odstranit, mnohdy se špatné návyky neodstraní vůbec.

Pohybová aktivita mladšího školního věku je prostředkem uspokojení potřeb jako zvědavost, získávání zkušeností, učení a poznávání. To má často za následek vyhledávání rizikovějších činností nebo naopak ke strachu z neznámého.

Děti v tomto věku vyhledávají takové pohybové aktivity, které souvisí s barevných a tvarově poutavým náčiním, hudbou, říkanky atp. Je to dáno především rozvojem nervové soustavy a vnímání na základě zrakového a sluchového analyzátoru. Pokud je činnost jednotvárná, děti rychle ztrácí pozornost, proto je střídání činností, pomůcek a metod velmi důležité jako motivační proces.

Mladší školní věk je příznačný i pro svou emoční labilitu, která se podepisuje na pohybových aktivitách. Hloubka emoční lability je u každého jedince individuální. Tato labilita částečně vrozená. Tuto skutečnost bychom neměli opomenout, protože pokud tento fakt nezohledníme, mohou u dětí zkušenosti z některých pohybových aktivit probouzet negativní emoce a mohou tím odmítat pohybové aktivity jako takové.

Důležitý je dostatek pohybových aktivit, který je v tomto věku důležitý především pro pozitivní vývoj dětské osobnosti, ovlivňující jeho samostatnost, soběstačnost, sociální vazby a vztahy aj. Nedostatek pohybových aktivit naopak může vést k poruchám adaptace a mohou se projevit i na psychickém vývoji dítěte.

Děti mladšího školního věku mají potřebu většího sociálního kontaktu, a proto vyhledávají více kolektivní činnosti nad individuálními. Na jedné straně je dobré prostřednictvím pohybových aktivit začlenit děti do kolektivu i s problémy v sociální sféře, protože při těchto činnostech dochází jak k verbální, tak i k neverbální komunikaci a tělesnému kontaktu zcela spontánně. Na straně druhé, mohou nedostatky ve fyzické zdatnosti a pohybových dovednostech dítě postavit do role sociálně odmítaného ze strany vrstevníků.

Pohybová aktivita je také neméně důležitá pro orientaci v sociálních skupinách. Děti hledají své „vzory“. Hledají osobu, kterou by mohli napodobovat a vnitřně se s ní ztotožnit. To může mít kromě pozitivních výsledků i svá úskalí, především v případě, pokud se v jeho blízkosti vyskytují vzory negativní.

Velmi důležité je pro dítě při pohybových aktivitách pocít bezpečí. Pohybová aktivita dětí je ve značné míře organizována. Nevyžaduje ekonomickou náročnost. Dětem stačí, oproti starší věkové kategorii vytvořit příznivé podmínky pro pohybovou činnost. Do určité míry jsou pohybové činnosti ovlivněné místem a způsobem bydlení, úplností a vzděláním rodičů, školou, ekonomickými možnostmi rodiny, apod.

V průběhu mladšího školního věku se začínají utvářet a prohlubovat zájmy dětí, včetně sportovní orientace. Jsou podpořeny přirozenou biologickou potřebou pohybu a sklonem být členem skupiny. Je zde na místě neuspěchat tréninkové metody, postupy a monotónní stereotypie, neboť mohou vést k zatěžování dětské psychiky i organismu a být příčinnou negativního ovlivnění dětských zájmů.

3.5 Charakteristika věkové kategorie starší školní věk

Starší školní věk někdy též nazýváme střední školní věk. Starší školní věk na základní škole je přechodným obdobím mezi dětstvím a dospíváním.

„Vymezení vývojového období středního školního věku je snadné z hlediska vztahu ke školskému systému, ale obtížněji jej však můžeme stanovit z hlediska pubescentních změn“ (Vilímová, 2009). Zpravidla se ale vyznačuje věkovým rozmezím od 11 do 15 let.

Ve starším školním věku se stále více prohlubují rozdíly ve výkonnosti související se všemi pohybovými schopnostmi z hlediska pohlaví. Aerobní vytrvalost je v tomto věkovém období velmi progresivní. U děvčat však takto progresivnost trvá zhruba do 13 let. Dále se velmi rychle vyvíjí rychlostní schopnosti. U děvčat se sice také akcelerace zlepšuje, ale postupně se zpomaluje a svého vrcholu dosahuje již v 15 letech. Dynamická a explozivní síla je také progresivnější u chlapců. Důležitý je pro žáky všestranný rozvoj pohybových dovedností a přiměřené zatěžování. Podporovat bychom měli spontánní pohybovou činnost i postupný rozvoj všech motorických schopností. Z fyziologického hlediska nesmíme zapomínat i na správný přísun živin jako jsou tuky, cukry a velmi ojediněle bílkoviny a velký přísun kyslíku.

V tomto věkovém období je charakteristický stále progresivní růst. Vzhledem k tomu, že dívky dospívají dříve než chlapci, je i jejich tělesná výška v rozmezí o 11 až 13 cm vyšší. Hmotnost také stále nabývá, ale oproti tělesné výšce je méně zřetelná. Růstové změny se v tomto období projevují velmi nepravidelně. Končetiny se prodlužují rychleji než trup a růst do výšky je rychlejší než růst do šířky. V tomto věkovém období pubescenty někdy nazýváme, že jsou „samá ruka, samá noha“. Je zde i velký výškový a hmotnostní rozdíl mezi samotnými vrstevníky. Na konci období mají již chlapci z pravidla vyšší hmotnost i tělesnou výšku než děvčata.

V pubescentním věku jsou charakteristické nerovnoměrné růstové změny (rychlejší růst končetin a zaostávání svalové hmoty), které mohou vést k diskoordinačním projevům. Obzvláště žáci, kteří v mladším věku nabyli omezené pohybové zkušenosti, se nestačí rychle adaptovat na své aktuální rozměry těla a mohou mít obtíže s regulací svalového úsilí i kinestetických vnímáním polohových změn. I žáci

s většími pohybovými zkušenostmi mohou mít tyto obtíže, které se mohou projevit jako zhoršené provedení osvojených dovedností.

Vysoká hormonální aktivita pubescentů ovlivňuje emoční stavy a projevy jak k sobě samým, tak ke svému okolí, ale i k druhému pohlaví. Rozvíjí se abstraktní myšlení a paměť. Zvyšuje se též kvalita myšlení. Děti začínají mít smysl pro morálku.

Charakteristický je v tomto věkovém období proces osamostatňování. Vztahy k rodičům se uvolňují a přirozená autorita učitelů se snižuje. Pubescenti jsou často kritičtější, usilují o nezávislost a to se z pravidla projevuje jako neposlušnost až drzost. Hledají své vrstevníky, kteří by jim rozuměli.

Struktury sportovní orientace a zájmové preference ve sportovních činnostech se v průběhu druhého stupně základní školy jak u dívek, tak i chlapců, ještě příliš nemění. Do popředí se dostávají ty sportovní činnosti, které může mládež provádět ve svém volném čase (Rychtecký, Fialová, Praha 2004).

V období prepuberty, se již většina dětí zadaptovala na školní režim. Zvyšuje se slovní zásoba a již výše zmíněná paměť. Žáci jsou emočně labilní, často se jim střídají nálady, jsou impulzivní a ukvapené. Emoce jim převyšují konstruktivní a promyšlené jednání. „Děti nejdřív jednají a až potom myslí“. Objevují se v tomto období vegetativní poruchy jako horší soustředěnost, vyšší či naopak nižší chuť k jídlu, zvýšená únava aj. Pubescenti jsou kritičtější ke svému okolí, viz výše. Začínají projevovat zájem o druhé pohlaví.

3.6 Motivace

Motivace vysvětluje chování lidí (proč někdo dělá to, co dělá).

Patří k základním předpokladům efektivního procesu učení. Motivace je dynamickým činitelem v učení. Určuje směr a mobilizaci energetických zdrojů učícího se žáka. Výchozími jednotkami v tvorbě motivu jsou potřeby a incentivy (Rychtecký, Fialová 2004).

Potřeba je v psychologii subjektivně pociťovaný nedostatek něčeho nezbytného a incentivy jsou podle prof.PhDr.Rudolfa Kohoutka, CSc. hmotné i nehmotné

stimulační pobídky, které vyvolávají nebo zesilují motivaci, nástroje stimulace a motivace.

3.6.1 Sportovní motivace

S jistou nadsázkou lze konstatovat, že celá psychologie sportu se dá vykládat jako motivace sportovních činností. Otázky podněcujících příčin sportovcova jednání jsou skutečně centrální tematikou psychologie sportu. Mají význam jak při výchově, tak při výkladu činnosti sportovce a tento význam je více než jen teoretický. Pragmaticky dochází v dnešním konzumně a komerčně orientovaném sportu k reduktivnímu pojetí sportovní motivace jen na otázky peněžního hodnocení a to není správné, jak z hlediska etického, tak z hlediska psychologických zákonitostí sportovních činností (Slepička et al. 2006, s.72).

3.6.2 Motivace ve sportovních pohybových aktivitách

Vlastní sportovní činnost vytváří krátkodobě i dlouhodobě proces speciální výkonové motivace. Uplatňuje se v něm seberealizace osobnosti sportovce. Konečným efektem procesu motivace je vrcholný sportovní výkon, tedy působení škály motivů, které podněcují, udržují, tvoří a posilují různé roviny vzniku, procesu a výsledku sportovního výkonu (Blahutková 2005, s. 55).

3.6.3 Výkonová motivace

Motivace k výkonu je hnacím motorem sportovců, který sportovce žene za úspěchem i za cenu překonání všech těžkostí, strádání i rizika.

Máme dvě základní tendence (<http://telesna-vychova.studentske.eu/2007/11/vkonov-motivace-individuln-kolektivn.html>):

- 1) dosáhnout úspěchu
- 2) vyhnout se neúspěchu

4 VÝZKUMNÁ ČÁST

4.1 Hypotézy práce

H₁ - U chlapců bude TV oblíbenějším předmětem, než u dívek.

H₂ – Nejoblíbenější ze všech nabízených tělovýchovných činností budou u chlapců i dívek míčové hry.

H₃ – a) Dívky budou chtít rozšířit TV nejčastěji o cvičení s hudbou (pokud cvičení s hudbou není součástí TV).

b) Chlapci budou chtít TV rozšířit nejčastěji o sportovní hry.

H₄ – Pro žáky z venkovských škol, bude TV oblíbenější, než pro žáky ze škol městských.

H₅ – Pro žáky mladšího školního věku bude TV oblíbenější než pro žáky staršího školního věku.

H₆ – Mimo školním sportovním aktivitám se budou věnovat více chlapci než dívky.

4.2 Vlastní výzkum

4.2.1 Metody práce

Tato práce je zaměřena na průzkum oblíbenosti TV a sportu mezi dětmi mladšího a staršího školního věku v Kladně a okolí. Samotný průzkum byl proveden prostřednictvím dotazníků.

Úkoly práce byly tyto:

- ❖ Sestavit dotazník pro vybraný vzorek respondentů
- ❖ Poskytnout pomoc respondentům při sestavování dotazníků tím, že dohlédnu na správné pochopení otázek
- ❖ Provést šetření za pomoci sestavených dotazníků
- ❖ Vyhodnotit zjištěná data pomocí statistických charakteristik

Hlavním a základním zdrojem pro získání dat spočíval dotazník (viz Příloha 1). Dotazník byl vytvořen na základě literatury a sepsaných prací, které se zabývaly podobnou problematikou. Byl sestaven za pomoci otázek, které obsahovaly možnost otevřenou, polootevřenou a uzavřenou odpovědi. Důraz byl kladen na to, aby respondenti mohli odpovídat na otázky co možná nejvýstižněji, a tím byly získané informace přesné.

Práce byla zaměřena na zjištění oblíbenosti tělesné výchovy a různých sportovních činností žáků prvního a druhého stupně základních škol v Kladně a okolí.

Zjišťována byla oblíbenost sportovních činností a vztahu k tělesné výchově mezi žáky mladšího a staršího školního věku. Co žáky baví v hodinách tělesné výchovy a co naopak ne, jaké jiné sportovní činnosti žáci vykonávají mimo školní lavice a jaké další je lákají vyzkoušet. To vše bylo zjištěno pomocí analýzy dat získaných z dotazníků. Byla sledována popularita TV a dále příčiny oblíbenosti či neoblíbenosti tohoto předmětu. Dále bylo zjištěno, co za činnosti žákům v hodinách TV chybí, co by chtěli přidat a čeho by naopak chtěli méně.

Porovnávána byla i obě pohlaví a získané informace byly mezi chlapci a dívkami vzájemně srovnávány, neboť předpokladem pro tuto práci bylo, že se budou obě pohlaví lišit. Stejně tak byla srovnána výsledná data mezi mladším školním věkem, tedy žáků V. tříd a starším školním věkem, žáků IX. tříd. I zde byl předpoklad, že se budou lišit. Předpokládala jsem, že žáci mladšího školního věku, budou mít tělesnou výchovu oblíbenější, než žáci staršího školního věku. Srovnávala jsem také žáky chodících do škol z města Kladna a žáky z okolních vesnic. (Pchery, Libušín, Vinařice, Brandýsek), neboť i zde byl předpoklad odlišnosti. Předpokládali jsme, že žáci chodící do venkovských škol, budou mít TV oblíbenější, než žáci z města Kladna, z důvodu menší četnosti dopravní obsluhy a většího prostoru k pohybu na vzduchu než žáci z města.

4.2.1 Charakteristika sledovaného vzorku

Celkem bylo sledováno 8 škol. 4 školy v Kladně a 4 v okolí.

V Kladně a jeho okolí bylo sledováno celkem 313 respondentů V. a IX. ročníku, z toho 198 respondentů v Kladně a 115 respondentů v kladenském okolí, tedy v Pcherách, Libušíně, Brandýsku a Vinařicích. Jejich rozdělení je zobrazeno v tabulce číslo 1 ve výsledkové části této práce.

Základní škola Kladno, Brjanská 3078 je zřízena od r. 1995 jako právní subjekt – příspěvková organizace. Je plně organizovanou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Školu navštěvuje téměř 500 žáků. Patrná je migrace žáků ze znevýhodněného sociokulturního prostředí. Výuka v 1. až 5. ročníku probíhá ve dvou paralelních třídách, od 6. ročníku přibývá jedna paralelní třída se sportovním zaměřením. Průměrná naplněnost tříd je 22 žáků. Součástí školy je tělocvična, sportovní areál, tenisový kurt a dopravní hřiště.

Sledováno bylo celkem 36 žáků mladšího školního věku a 33 žáků staršího školního věku. Celkem tedy 69 respondentů.

Základní škola Kladno, C. Boudy stojí nad Sítenským údolím hned vedle mostu v ulici C. Boudy. Škola má dlouholetou tradici výuky cizích jazyků. Zázemí školy tvoří tělocvična, školní zahrada, keramická dílna. O mladší žáky se starají čtyři vychovatelky ve školní družině. Stravování zajišťuje moderně vybavená kuchyně s pěknou jídelnou. Výběr obědů funguje formou čipového systému. V poslední době je škola dovybavována moderními pomůckami. Kromě počítačové pracovny, video a DVD přehrávačů ve třídách je k výuce cizích jazyků využívána interaktivní tabule. Jádrem pedagogického sboru, tvořeného zkušenými pedagogy, je doplňováno mladými schopnými učiteli, kteří s sebou přinášejí moderní metody výuky. Má svůj environmentální program Spolupracuje s PPP Kladno a s Centrem protidrogové péče. Ve škole funguje PEER klub. Žáci jsou vedeni k zájmu o společenské problémy, zejména ochranu přírody (třídíme odpad). Je zde 19 tříd zhruba po 20 žácích.

Sledováno bylo celkem 22 žáků mladšího školního věku a 20 žáků staršího školního věku. Celkem tedy 42 respondentů.

Základní škola Zd. Petřika je starobylá budova z přelomu 19. a 20. století v centru města. Škola se skládá ze dvou budov, mezi nimiž je sevřeno útulné nádvoří, které v roce 2004 dostalo nový asfaltový "koberec". V jedné školní budově je umístěn 1. stupeň, školní družina, školní jídelna a tělocvična, v budově druhé pak 2. stupeň a druhá tělocvična.

Tuto školu navštěvuje celkem přibližně 400 žáků, kterým poskytuje základní vzdělání, důsledně a všestranně je připravuje pro další studium a praxi. Na prvním stupni se učí ve třídě průměrně 22 žáků, na stupni druhém žáků 20.

Na této škole bylo sledováno celkem 23 žáků mladšího školního věku a 18 žáků staršího školního věku. Celkem tedy 41 respondentů.

Základní škola Ukrajinská 2447 je stavěna zhruba pro 540 žáků 1. a 2. stupně, v roce 1973 v ní zahajovalo školní docházku 609 žáků 1. - 7. ročníku.

V současné době se ve škole vzdělává 655 žáků ve 26 třídách.

Škola disponuje dvěma tělocvičnami. Jedna pro sportovní hry a druhá menší, vybavena zrcadly a přizpůsobena gymnastice.

V této škole bylo sledováno celkem 26 žáků mladšího školního věku a 20 žáků staršího školního věku. Celkem tedy 46 respondentů.

Základní škola Libušín je úplnou školou s 1. Až 9. postupným ročníkem, v současné době nemá paralelní třídy, do školy dochází 125 žáků. Škola disponuje 9 třídami, 2 počítačovými učebnami, 1 pracovnou, vybavenou pro výuku HV – pianem, audiotechnikou. V suterénu se nachází nově zřízená moderní keramická dílna s pecí, žákovská knihovna a zmodernizovaná cvičná kuchyňka. Ke sportovnímu vyžití nejen při hodinách TV slouží zrenovovaná tělocvična s palub. podlahou a od roku 2002 též nové moderní víceúčelové hřiště v prostorách školní zahrady. V této škole bylo sledováno 11 respondentů ml.šk. věku a 12 respondentů staršího školního věku. Celkem tedy 23 respondentů.

Základní škola Vinařice je zařízením rodinného typu. Vzhledem k méně početným třídám se zde daří zachovat individuální přístup k potřebám žáků a nabízí jim celou řadu aktivit zařazených do výuky i aktivit volnočasových. Je to škola periferní, která si dala za úkol konkurovat školám městským, které jsou na dosah. V dnešní době celý subjekt čítá původní, historickou budovu, postavenou v roce 1903, kde se realizuje vzdělávání druhého stupně základní školy a v roce 1973 postavenou budovu prvního

stupně základní školy. K zařízení patří dislokované pracoviště mateřské školy, vybudované ve stejné době. Zde se realizuje předškolní vzdělávání a je tu také umístěna vývařovna s jídelnou pro celé zařízení. Škola má bezbariérový přístup. Škola má 128 žáků. Na této škole jsem sledovala 14 respondentů mladšího školního věku a 10 respondentů staršího školního věku. Celkem tedy 24 žáků.

Základní škola Pchery je součástí výchovně vzdělávací soustavy, je zařazena do sítě škol s právní subjektivitou od 1. 1. 2003. Škola poskytuje základní vzdělávání. Přípravuje rovněž žáky na další studium a praxi.

Škola má 9 ročníků s členěním na první a druhý stupeň. Vyučování probíhá podle škol. vzděl. programu "Úspěch patří všem". Mají nově zrekonstruovanou tělocvičnu včetně venkovního hřiště a školní kuchyni po rekonstrukci. V této škole bylo sledováno celkem 36 respondentů, z toho 17 mladšího školního věku a 19 staršího školního věku.

Základní škola a Mateřská škola Brandýsek tvoří jeden právní subjekt od 1.1 1994. Je úplnou základní školou, která poskytuje základní vzdělání asi 260 dětem v prvním až devátém postupném ročníku. Škola se nachází v obci Brandýsek, odkud dochází většina místních žáků. Škola dále vzdělává žáky, kteří dojíždějí z okolních obcí: Třebusice, Koleč, Blevice, Slatina, Cvrčovice, Želenice a Zlonice a. Naplněnost tříd se pohybuje kolem 20 žáků. Žáci základní školy jsou umístěni ve třech budovách: 1. stupeň - 5 tříd se nachází v novějším školním pavilónu, postaveném v roce 1983. Jsou zde krásné světlé třídy s odděleným prostorem sloužícím k samostatné práci žáků. Celkem je v pavilónu 6 tříd a školní družina. Žáci druhého stupně docházejí do dvou starších budov umístěných při hlavní silnici na Prahu a Slaný. Mezi budovami se nachází malé asfaltové hřiště na košíkovou a kopanou sloužící hodinám tělesné výchovy. V této škole jsem sledovala celkem 32 respondentů, z toho 14 mladšího školního věku a 18 staršího školního věku.

4. 3 VÝSLEDKY A JEJICH INTERPRETACE

První 4 otázky měly za cíl zjistit školu, pohlaví, věk a ročník žáka a pomohly mi respondenty podle těchto kritérií rozdělit. Po analýze těchto otázek jsem mohla sestavit následující tabulku.

Škola	Ročník	Dívky	Chlapci	Celkem
Kladno - Brjanská	V. ročník	19	17	36
	IX. ročník	17	16	33
Kladno - C. Boudy	V. ročník	10	12	22
	IX. ročník	14	6	20
Kladno- Zd. Petřika	V. ročník	14	9	23
	IX. ročník	6	12	18
Kladno - Ukrajinská	V. ročník	11	15	26
	IX. ročník	11	9	20
Libušín	V. ročník	6	5	11
	IX. ročník	7	5	12
Vinařice	V. ročník	5	9	14
	IX. ročník	5	5	10
Pchery	V. ročník	6	11	17
	IX. ročník	6	13	19
Brandýsek	V. ročník	6	8	14
	IX. ročník	8	10	18
Celkem Kladno	V./ IX. roč.	102	96	198
Celkem okolí	V./ IX. roč.	49	66	115
CELKEM	V./ IX. roč.	151	162	313

Mezi žáky jsem rozdala celkem 349 dotazníků, ale vrátilo se mi jich o 36 méně, tedy 313. Nebyla sice dosažena 100% návratnost, přesto ale byl získán reprezentativní vzorek 89,68%, čemuž výsledná četnost odpověděných dotazníků počtu 313 odpovídá. V Kladně vyplnilo dotazník 54 dívek 53 chlapců V. ročníku, a 48 dívek a 43 chlapců

IX. ročníku. Ve vesnicích vyplnilo dotazník 23 dívek a 33 chlapců V. ročníku a 26 dívek a 33 chlapců IX. ročníku.

Z tabulky je zřejmé, že žáků v Kladně je více než v jeho okolí. V Kladně vyplnilo celkem 198 respondentů a ve školách vesnických 115. Dále je z tabulky zřejmé, že chlapců je v dotazovaném vzorku o 11 více než dívek.

Otázka č. 5 zkoumala, zda tělesná výchova ve školách je mezi žáky oblíbeným předmětem.

Žáci měli možnost u otázky, zda TV patří mezi oblíbené předměty, odpovědět kladně, záporně, nebo mohli zvolit odpověď nevím. V tabulce č. 1, jsou znázorněny respondenti chodící do kladenských škol a vesnických škol.

Tabulka č. 1: Patří TV mezi tvé oblíbené předměty? Oblíbenost TV ve škole v porovnání V. a IX. ročníku v Kladně a okolí.

	Kladno	(%)*	Vesnice	(%)*	Celkem	(%)*
ANO	165	82,5	84	74,3	249	79,6
NE	28	14	9	8	37	11,8
NEVÍM	7	3,5	20	17,7	27	8,6
Celkem	200	100%	113	100%	313	100%

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

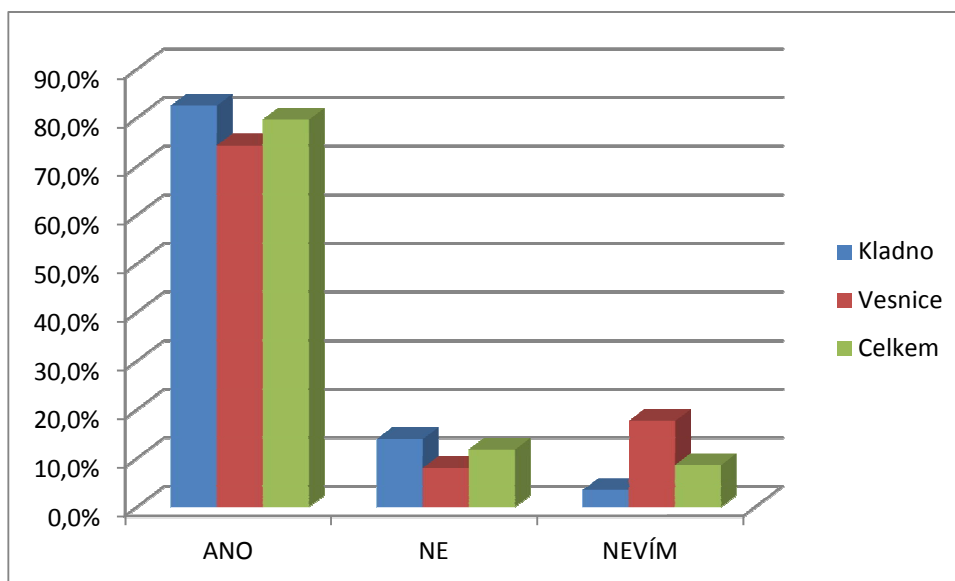
Tabulka č. 1 jasně ukazuje, že předmět tělesná výchova je pro respondenty oblíbeným předmětem.

V Kladně odpovědělo kladně 82,5% a okolí 74,3%. Z toho mohu říci, že žáci z Kladna mají oblíbenější TV než žáci z okolních vesnic. Zde se nám nepotvrdila hypotéza, kde jsem předpokládala, že žáci z vesnic budou mít TV oblíbenější než žáci kladenských škol. Souhrnně má TV oblíbenou 79,6% žáků. TV jako neoblíbený předmět přiznalo 11,8% žáků a 8,6% zaujal neutrální postoj.

Předmět tělesná výchova je pro respondenty oblíbeným předmětem. Do jaké míry je obliba TV objektivní, jedná-li se opravdu o tak velký zájem o pohyb a sport nebo zda nevyjadřují jen jakési zlehčení vážnosti otázky, nebo přání studentů prostřednictvím hodin TV se vyhnout jiným, méně oblíbeným předmětům, je

spekulativní, ale osobně si myslím, že samotná míra objektivit z uvedených čísel v tabulkách vyplývá. Na následujícím grafu si znázorníme ještě jednou oblíbenost TV v porovnání Kladna a okolních vesnických škol.

Graf č. 1. Patří TV mezi tvé oblíbené předměty? Oblíbenost TV ve škole v porovnání V. a IX. ročníku v Kladně a okolí.

Na tabulce č. 2 jsem se zaměřila na porovnání mladšího a staršího školního věku. Odpovídali respondenti ze všech škol, kde byli rozdané dotazníky.

Tabulka č. 2: Patří TV mezi tvé oblíbené předměty? Oblíbenost TV ve škole v porovnání V. a IX. ročníku.

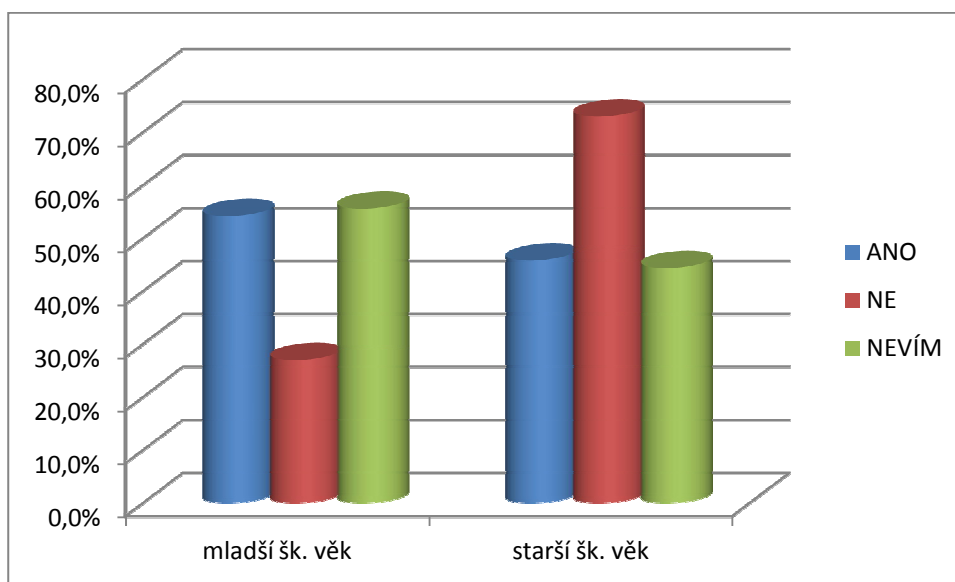
ročník	ANO	(%)*	NE	(%)*	NEVÍM	(%)*
Ml. šk. v.	135	54,2	10	27	15	55,6
St. šk. v.	114	45,8	27	73	12	44,4
Celkem	249	100	37	100	27	100

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

V V. ročnících vyplnilo dotazníky celkem 160 respondentů a v IX. ročnících celkem 153 respondentů. Z výše uvedené tabulky můžeme vyčíst, že ANO odpovědělo 54,2% žáků V. ročníků a 45,8% IX. ročníků. Tímto se mi potvrdila prognóza, že žáci mladšího školního věku mají oblíbenější TV než žáci staršího školního věku.

Opět si oblíbenost TV ukážeme ještě jednou na následujícím grafu, tentokrát v porovnání mladšího a staršího školního věku.

Graf č. 2: Patří TV mezi tvé oblíbené předměty? Oblíbenost TV ve škole v porovnání V. a IX. ročníku.

V souvislosti s touto i dalšími otázkami je zajímavé sledovat, jak odpovídali chlapci a dívky, kupříkladu zda obliba TV a sportu je rozložena mezi obě pohlaví stejně, jestli se potvrdí trend, že dívky mají ke sportu stejně kladný vztah, či chlapce dokonce překonají, anebo si chlapci udrží předpokládanou převahu v pozitivním přístupu ke sportu.

Proto jsem na další tabulce porovnávala obě pohlaví respondentů.

Tabulka č. 3: Oblíbenost TV ve škole v porovnání dívky a chlapci

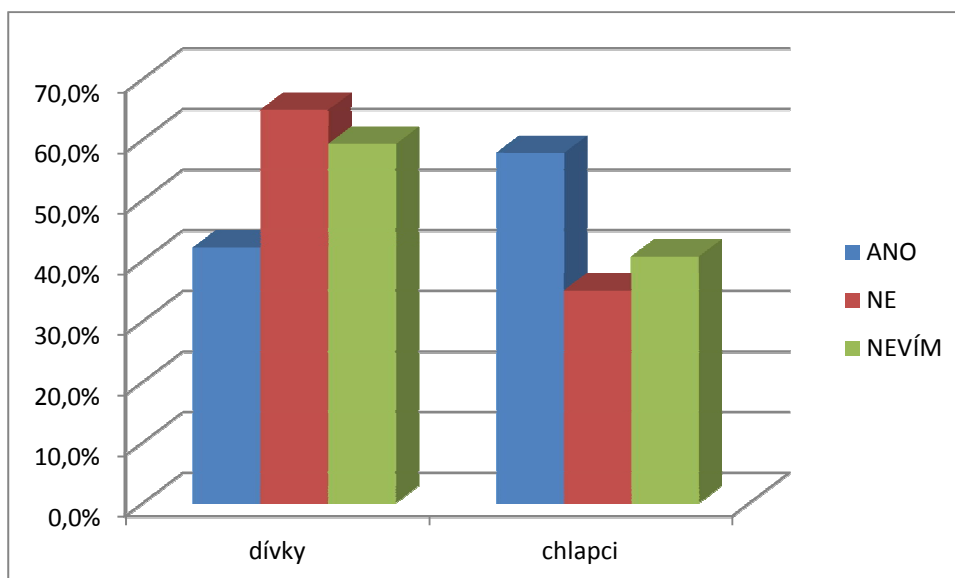
	ANO	(%)*	NE	(%)*	NEVÍM	(%)*
Dívky	105	42,2	24	64,9	16	59,3
Chlapci	144	57,8	13	35,1	11	40,7
Celkem	249	100	37	100	27	100

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Chlapců je celkem 167 a dívek 151. Přihlédla jsem k počtu a vypočítala rozdíl v procentech. ANO odpovědělo 42,2% dívek a 57,8% chlapců. Jak tedy plyne z výše uvedených tří tabulek a grafů, potvrdila se hypotéza, že chlapci mají přeci jen oblíbenější TV než dívky. Ne, odpovědělo 64,9% dívek, čili nadpoloviční většina a pouhých 35,1% chlapců. Neutrální postoj zvolilo 59,3% dívek, čili opět nadpoloviční většina procentuálního zastoupení této odpovědi a 40% chlapců.

Celkově lze tedy konstatovat, že tělesná výchova je mezi žáky sledovaných škol populárním a velmi oblíbeným předmětem, a i přes některé výjimky k němu žáci mají vstřícný a velmi dobrý vztah. Následující graf nám pomůže ukázat přehledněji rozdíl oblíbenosti TV v porovnání pohlaví respondentů.

Graf č. 3: Oblíbenost TV ve škole v porovnání dívky a chlapci

Další dvě otázky v dotazníku byly směřovány na názor žáků, proč mají či nemají TV v oblíbě. Vzhledem k výše zjištěným skutečnostem, že TV je velmi oblíbeným předmětem, je nasnadě, že budou převažovat odpovědi s kladným vyjádřením, proč TV v oblíbě mají nad odpovědi, proč TV rádi nemají. Nejprve se tedy zaměříme na otázku č. 6, kde řešíme, proč patří TV mezi oblíbené předměty. Zde si mohli respondenti vybrat ze tří možností.

a) oblíbená pan/ní učitel (ka)

b) kladný vztah ke sportu

c) jiný důvod

V následující tabulce si předvedeme přehled odpovědí respondentů z Kladna a okolí.

Tabulka č. 4. Pokud ANO proč?

	Kladno	(%)*	Vesnice	(%)*	Celkem	(%)*
Oblíbený učitel	46	22,3	22	19,8	68	21,5
Kladný vztah ke sportu	140	68	75	67,6	215	67,8
Jiný důvod	20	9,7	14	12,6	34	10,7
Celkem	206	100,0	111	100	317	100

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Z tabulky je zcela jasně vidět, že respondenti nejvíce volili z prvních dvou možností. Nejvíce však volili odpověď, že mají kladný vztah ke sportu, což je velmi povzbuzující. Pro nezanedbatelný počet daných hlasů pro nabídnutou možnost, zda TV mají rádi pro oblíbenou/ného paní/pana učitelku/le, je vidět jak důležitá je interakce mezi žákem a učitelem. Bod c) jak už jsem zmínila, byla volná odpověď. Respondenti tuto možnost volili oproti ostatním možnostem velmi málo. Celkem dvacet respondentů z Kladna 14 žáků z vesnic. V Kladně přesahovala odpověď, že TV mají rádi proto, že hrají vybíjenou. Tuto možnost zvolilo 12 respondentů. Na druhém místě odpovídali, že TV mají rádi proto, že hrají hodně míčové hry (4 žáci) a že se naučí něco nového. Tuto možnost zvolili tři žáci. Dva respondenti se rozhodli, že mají TV rádi, protože se v ní nemusí učit a po jednom respondentu zvolili možnost, že je pro ně TV zábava a potřebují vybit svou energii. Žáci z vesnic mají TV rádi pro míčové hry, které se v ní

hrají. Tuto možnost napsalo 9 respondentů. Dvě dívky napsaly, že TV mají rádi, protože mají pocit, že při hodinách TV hubnou a dva žáci odpověděli, že se v ní naučí něco nového. Po jednom respondentovi zvolili, že TV jim slouží jako odreagování a mohou si v ní vybit přemíru energie. V souhrnném celku převažujících odpovědí, proč TV je oblíbená, je proto, že hrají různé míčové hry, vybíjenou, a že se naučí při hodině TV něco nového.

Možnost a) volilo v Kladně 22,3% a v obcích 19,8% respondentů. Z výsledku tedy můžeme usoudit, že je jedno, v jaké obci se škola nachází, vzhledem k nepatrnému procentuálnímu rozdílu. Bod b) zaškrtno v Kladně 68% a v okolí 67,6% školáků. I když rozdíl je téměř zanedbatelný, opět se nepotvrdila prognóza, že žáci chodících do škol v okolí Kladna budou mít smýšlení a zájem o TV a sport větší než děti z kladenských základních škol.

Zajímavé zkoumání se nám nabízí i v porovnání mladšího a staršího školního věku. Je zajímavé sledovat, zda se nám toto tvrzení potvrdí i podle sledovaného vzorku na žácích, kterým jsme dali dotazníky k jeho vyplnění. Dále je pak zajímavé sledovat, zda se v mladším a starším školním věku liší kladný zájem o sport v tělesné výchově jako takové. I zde předpokládám, že žáci chodících do nižších ročníků budou vykazovat větší zájem o pohyb a sport jako takový, než respondenti staršího školního věku.

Tabulka č. 5. Pokud ANO proč? Porovnání V. a IX. ročník.

	Oblíbený učitel	(%)*	Kladný vztah ke sportu	(%)*	Jiný důvod	(%)*
ML.šk.v.	47	69,1	101	53,2	20	58,8
St.šk.v.	21	30,9	89	46,8	14	41,2
Celkem	68	100	190	100	34	100

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Z tabulky je zřetelné, že žáci vykazují zájem o TV z důvodu kladného vztahu ke svému učiteli s nadpoloviční většinou u mladší věkové kategorie, než je tomu u starších žáků. Nicméně ani příčina zájmu o TV kvůli kladnému vztahu ke sportu není

zanedbatelná. Opět jsem musela přihlédnout k nestejnému počtu žáků v mladší a starší věkové skupině. Dle výsledků mohu usoudit, že předpoklad pro důležitost mít TV oblíbenou, za pomoci kladného vztahu s učitelem, opravdu souvisí s věkem žáka. Mladší školní věk má TV oblíbenou kvůli svému učiteli počtem 69,1% a žáci staršího školního věku 30,9%. Kladný vztah ke sportu v rámci oblíbenosti TV vykazuje 53,2% žáků do páté třídy a 46,8% respondentů navštěvujících druhý stupeň základní školy. Zde se mi potvrdila předpověď, že respondenti mladšího školního věku budou mít oblíbenější TV pro sport než žáci staršího školního věku, i když se jedná o malé procento.

Pokud jsem porovnávala mladší a starší školní věk, je neméně důležité prozkoumat i odpovědi v závislosti pohlaví respondentů. V následující tabulce si ukážeme odpovědi respondentů, kterým byl poskytnut dotazník k jeho vyplnění.

Tabulka č. 6. Pokud ANO proč? Porovnání chlapci a dívky.

	Oblíbený učitel	(%)*	Kladný vztah ke sportu	(%)*	Jiný důvod	(%)*
Dívky	36	52,9	78	41,1	21	61,8
Chlapci	32	47,1	112	58,9	13	38,2
Celkem	68	100	190	100	34	100

*Procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

52,9% dívek a 47,1% chlapců zvolilo odpověď a). Z tohoto výsledku můžeme usoudit, že dívky aby zvolily TV jako oblíbený předmět, je pro ně důležitější mít dobrý vztah s učitelem než chlapců. Může to být především proto, že ženy a nezáleží na věku, jsou již od pravěku vázané na vztahy kolem sebe. Genetický rozdíl v tomto směru je vědecky prokázán a v tomto zkoumání se nám to jen potvrdilo.

Obliba TV z důvodu kladného vztahu ke sportu jako takovému, zvolilo 41,1% dívek a 58,9% chlapců. Potvrdila se zde prognóza, že chlapci mají bližší vztah ke sportu než dívky.

V 7. otázce jsem se zabývala odpověďmi na záporně zodpovězenou pátou otázku. Pokud žáci odpověděli, že TV nepatří mezi oblíbené předměty, v této otázce jsem zjišťovala důvod neoblíbenosti tohoto předmětu, oproti otázce 6, kde jsem

zjišťovala naopak důvod oblíbenosti TV. Odpovídali tedy jen ti respondenti, kteří uvedli TV jako neoblíbený předmět. V této otázce mohli respondenti opět zaškrtnout více odpovědí z nabízených možností. Na výběr měli ze třech eventualit:

a) neoblíbený(á) pan/paní učitel/učitelka

b) nemám kladný vztah ke sportu

c) jiný důvod

Celkem negativně odpovědělo na otázku, zda mají oblíbenou TV 36 respondentů z celkového počtu 313 dotazovaných, tedy pouhých 11,51%. Jako důvod, že TV nemají rádi kvůli svému učiteli, odpovědělo dohromady 16 žáků, možnost b), tedy že nemají kladný vztah ke sportu celkem 31 studentů a možnost c) si zvolili 3 školáci. Jako důvod v něm uvedli, že hrají míčové hry natolik často, že se na TV netěší, i když sport mají rádi, ale ostatních činností si neužijí a 1 chlapec uvedl, že mu TV znepříjemňuje fakt, že hrají často vybitou, po které se často hádají. Z celkového počtu 313 respondentů, kteří uvedli jako důvod neoblíbenosti TV záporný vztah ke sportu, je pouhých 9,9 % žáků, což je velmi povzbuzující a předčí to i naše očekávání. Rozdělení odpovědí této otázky podle škol, věku nebo pohlaví, nemá své opodstatnění, vzhledem k velmi nízkému počtu uvedených příčin neoblíbenosti tělesné výchovy.

8. otázka měla za úkol zjistit, jakou činnost žáci v hodinách tělesné výchovy nejraději vykonávají. Tato otázka navazuje na otázky jí předcházející, ovšem v této otázce mohli odpovídat i ti žáci, kteří tělesnou výchovu jako oblíbený předmět nepovažují. Žáci si mohli vybrat z uzavřené nebo otevřené odpovědi. Na výběr měli šest možností. Opět mohli zvolit jednu nebo více odpovědí. Odpovědi jsou přehledně zobrazeny v následujících tabulkách. Příčiny, jež určují oblíbenost TV v porovnání mladšího a staršího školního věku jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulce č. 7: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání ml. a st. školního věku

	Ml.šk.v.	(%)*	St.šk.v.	(%)*
Nástup	10	5,2	8	4,6
Rozcvičení	26	13,5	25	14,5
Pohyb. čin.	90	46,6	72	43,35
Závody	54	27,98	30	17,3
Nic	2	1,04	14	8,1
Jiná činnost	11	5,7	24	13,9
Celkem	193	100%	173	100%

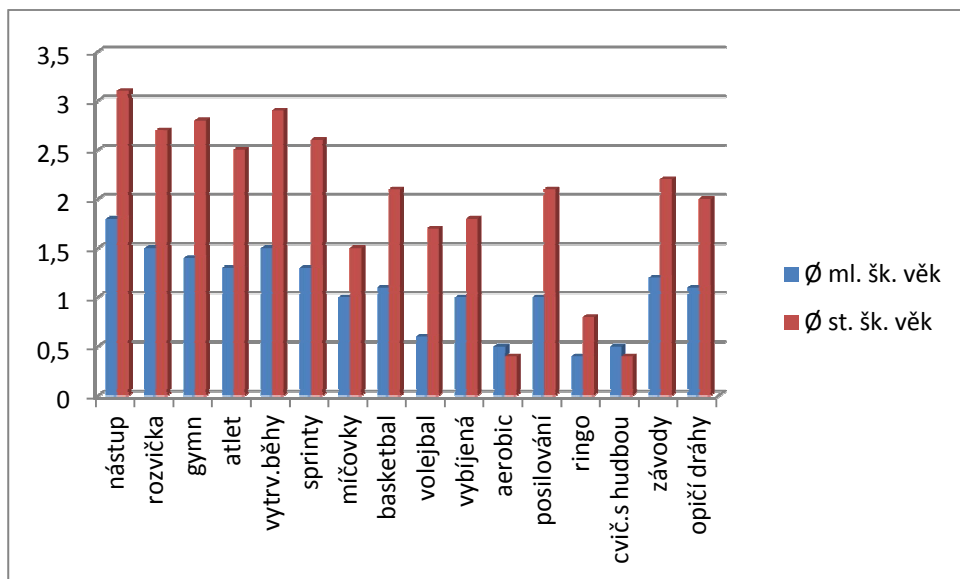
*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Přesto, že neoblíbenou TV má celkem 36 dotazovaných, na otázku č. 10 odpovídali všichni. Překvapilo mě, že přestože 31 respondentů uvedlo, že TV nemají rádi pro samotnou pohybovou činnost, tak pouhých 16 žáků uvedlo, že je při hodině TV nebaví nic. Celkem tedy 15 studentů, kteří nemají TV oblíbenou, si na tomto předmětu našlo něco příjemného.

Ze schématu si můžeme všimnout, že mladší i starší školní věk mají téměř identicky oblíbenou samotnou pohybovou činnost, rozcvičku a nástup. Liší se pouze v bodě nic, ze kterého vyplývá, že žáci na prvním stupni mají TV radši a tím je i více baví tělovýchovné činnosti než studenty druhého stupně. Žáci staršího školního věku také více volili bod jiná činnost než mladší žáci, pravděpodobně proto, že starší věková skupina je vybíravější a hůře je uspokojí učitelem volená hodina.

Ještě jednou vše najdeme v lépe přehledném grafu.

Graf č. 4: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání ml. a st. školního věku

Jaké důvody determinují oblíbenost TV u toho či onoho pohlaví zobrazují následující tabulky. V tabulce 8 a 9 jsou zobrazeny odpovědi dívek a chlapců.

Tabulka č. 8: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání chlapci

Chlapci						
	Ml.šk.v.	(%)*	St.šk.v.	(%)*	CELKEM	(%)*
Nástup	5	5,55	3	3,33	8	4,44
Rozcvičení	12	13,33	6	6,66	18	10
Pohyb.čin.	47	52,22	37	41,1	84	46,66
Závody	21	23,33	22	24,44	43	23,88
Nic	1	1,11	7	7,77	8	4,44
Jiná činnost	4	4,44	15	16,66	19	10,55
Celkem	90	100%	90	100%	180	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Tabulka č. 9: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání dívky

Dívky						
	Ml.šk.v.	(%)*	St.šk.v.	(%)*	CELKEM	(%)*
Nástup	15	9,7	5	6	20	8,4
Rozcvičení	24	15,6	19	22,9	43	18,1
Pohyb.čin.	54	35,1	35	42,2	89	37,6
Závody	43	27,9	8	9,6	51	21,5
Nic	11	7,1	7	8,4	18	7,6
Jiná činnost	7	4,5	9	10,8	16	6,8
Celkem	154	100%	83	100,00%	237	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

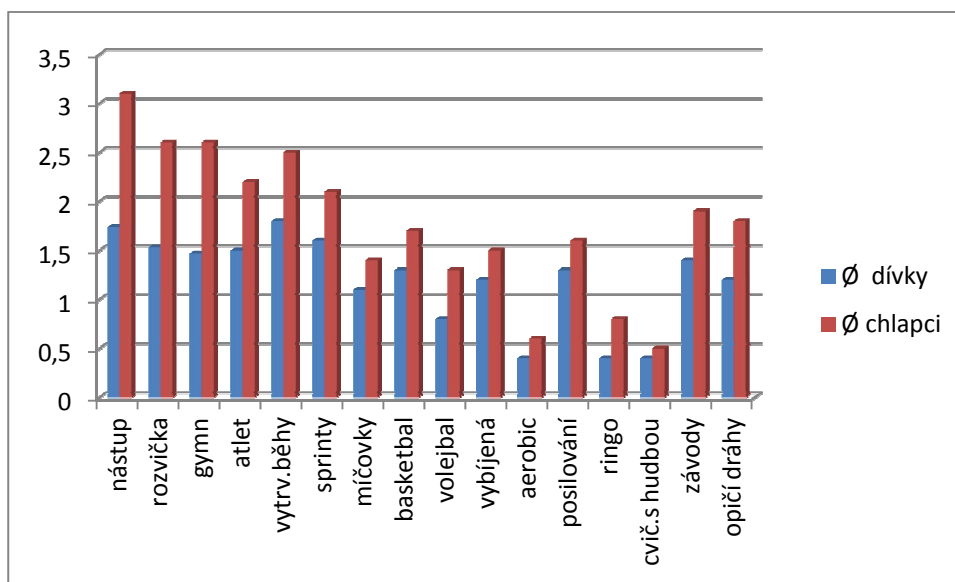
Z tabulek lze vypočítat, že pro chlapce znamená velkou atraktivitu hodin TV především samotná pohybová činnost a na druhém místě závody. Na třetím místě volili bod, jiná činnost, kde uvedli nejčastěji míčové hry a 1 žák gymnastiku. Z míčových her uvedli nejčastěji fotbal a vybíjenou. Fotbal uvedlo 12 žáků a vybíjenou 5 žáků. Na čtvrtém místě mají jako oblíbenou činnost TV překvapivě rozvíčku. Jako oblíbenou činnost bod nástup zvolilo pouze 8 chlapců a stejný počet chlapců uvedl, že na TV nemá rád nic.

Dívky taktéž uvedly, že je pro ně nejatraktivnější v hodinách TV samotná pohybová činnost a závody, avšak třetí místo se u dívek oproti chlapcům liší. Na třetím místě u nich zvítězila rozvíčka. Méně atraktivní je pro ně nástup. Bod jiná činnost si vybralo 16 dívek. Nejčastěji uváděly, že je v TV nejvíc baví stejně jako chlapce míčové hry, ale gymnastiku uvedly 3 dívky. Z míčových her zvolili nejčastěji volejbal s počtem 5 dívek. Vybíjenou uvedly 3 dívky a basketbal 2 dívky.

Obecně lze tedy říci, že nejatraktivnějšími a nejdůležitějšími příčinami oblíbenosti tělesné výchovy jsou pozitivní přístup k samotné pohybové činnosti a také závody. Toto zjištění je velmi potěšující, neboť z něj vyplývá, že žáci mají tělesnou výchovu rádi pro aktivní tělesný pohyb.

Na následujícím grafu jsou přehledněji znázorněna odvětví dle oblíbenosti v závislosti na srovnání obou pohlaví.

Graf č. 5: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání chlapci a dívky

V následující tabulce jsem znázornila, co respondenty chodících do kladenských škol v hodinách tělesné výchovy nejvíc baví v porovnání se žáky navštěvujících vesnické školy v okolí Kladna.

Tabulka č. 10: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – Kladno a okolí

	Kladno	(%)*	Vesnice	(%)*
Nástup	11	4,35	7	4,93
Rozcvičení	27	10,7	24	16,9
Pohyb.čin.	119	47	43	30,3
Závody	65	25,7	47	33,1
Nic	11	4,35	6	4,2
Jiná činnost	20	7,9	15	10,6
Celkem	253	100%	142	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

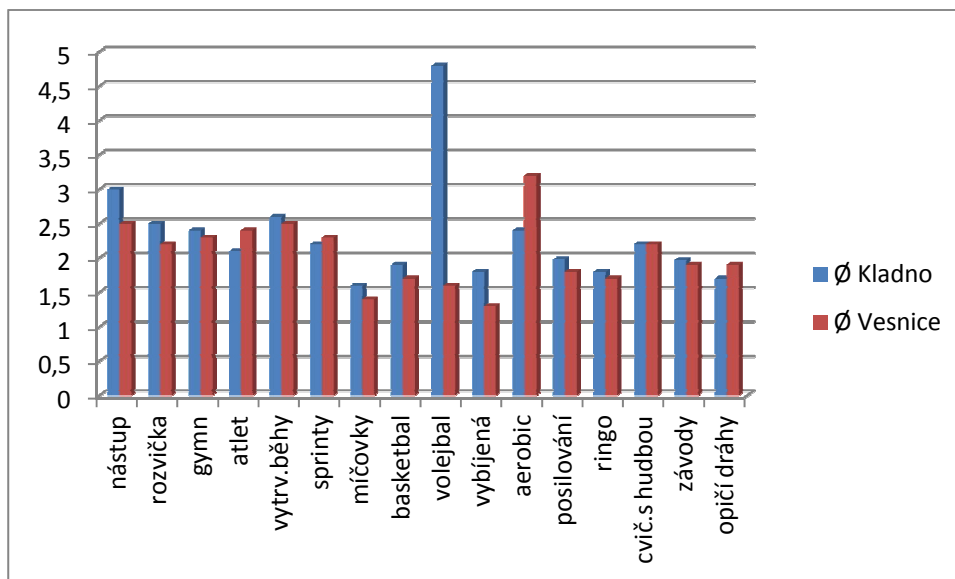
Z tabulky můžeme vyčíst, že v Kladně žáky tělesná výchova baví především pro samotnou pohybovou činnost, která zjevně převyšuje ostatní důvody oblíbenosti TV. Dále závody, méně rozcvička a nejméně nástup spolu s bodem, kde přiznali, že je nebaví v hodině TV nic. V bodě jiná činnost uvedli jako nejoblíbenější činnost míčové hry. Konkrétně fotbal, který měl 7hlasů a volejbal s 5 hlasy.

Respondenti navštěvující školy v okolí Kladna uvedli, že nejoblíbenější činností jsou závody, méně však oproti žákům kladenských škol samotná pohybová činnost. Rozcvičku, jakožto oblíbenou činnost TV zvolilo větší procentuální zastoupení respondentů z vesnic, než z Kladna. Již s menším procentuálním zastoupením příčin oblíbenosti TV zvolili bod jiná činnost, ale s větším obsazením, než žáci z Kladna. Uváděli, že nejvíce je baví opět míčové hry. Z nich měla největší počet vybíjená se 6 hlasy a basketbal a fotbal po 5 hlasech. Nejméně respondenti připsali jako důvod oblíbenosti TV, stejně jako žáci navštěvující kladenské školy, nástup. Nejnižší procento žáků přiznalo, že je nebaví při hodinách TV nic.

Očekávala jsem, že žáci navštěvující vesnické školy budou mít oblíbenější TV pro samotnou pohybovou činnost, což nám předešlá tabulka nepotvrdila.

Opět jsem si výše uvedenou tabulku převedla do názornějšího grafu.

Graf č. 6: Co tě v hodinách TV nejvíc baví? – srovnání Kladno a okolí

Další otázka v dotazníku obsahově navazovala na předešlou otázku, týkající se oblíbenosti tělesné výchovy, která byla zaměřena na to, co žáky při TV nejvíc baví. Věnovala jsem se konkrétním odvětvím, které se v hodinách TV vyskytují. Respondenti měli ohodnotit vypsané činnosti, které ve škole mají, čísly od 1 do 5 podobně jako je to u stupnice známek, 1 tedy získaly činnosti nejvíce oblíbené a 5 ty nejméně oblíbené. Všechny výsledky byly sečteny a zprůměrovány, v důsledku čehož mohla vzniknout následující tabulka znázorňující oblíbenost jednotlivých činností v TV.

Tabulka č. 11: Označ pořadí všech odvětví podle tvé vlastní oblíbenosti – Kladno a okolí

	n	Kladno - průměr	n	Vesnice - průměr
Nástup	586	3	285	2,5
Rozcvičení	493	2,5	251	2,2
Gymnastika	477	2,4	259	2,3
Atletika	413	2,1	270	2,4
Vytrvalostní běhy	508	2,6	282	2,5
Sprinty	427	2,2	264	2,3
Míčové hry	314	1,6	155	1,4
Basketbal	375	1,9	194	1,7
Volejbal	278	4,8	111	1,6
Vybíjená	352	1,8	152	1,3
Aerobic	52	2,4	126	3,2
Posilování	392	1,98	154	1,8
Ringo	158	1,8	62	1,7
Cvičení s hudbou	67	2,2	94	2,2
Závody	390	1,97	216	1,9
Opičí dráhy	341	1,7	216	1,9

n - četnost

K této otázce je nutné zdůraznit, že ne všechny činnosti se ve školách a všech ročnících provozují. Ze všech vyplněných dotazníků jsem zjistila, že volejbal nehrají žáci mladšího školního věku na základní škole Zdeňka Petřika, ZŠ Ukrajinské, ve Vinařicích a Brandýsku. U druhého stupně nehrají volejbal jen žáci navštěvujících ZŠ v Brandýsku.

Aerobic provozují jen dívky ml. a st. šk. věku v Ukrajinské ZŠ, žáci v Libušíně a první stupeň ve Pcherách.

Posilování neprovozují žáci ml. šk. věku ve Vinařicích a Brandýsku. Cvičení při hudbě mohly hodnotit jen dívky druhého stupně základní školy Cyrila Boudy v Kladně a

všechny dotazované dívky navštěvující základní školu Ukrajinskou v Kladně a mladší školní věk v Libušíně.

Tabulka č. 14 jasně ukazuje, že činnost míčových her zaujala, co se týče oblíbenosti, mezi ostatními činnostmi první místo. Konkrétně pak z míčových her vyhrála u žáků z vesnic vybíjená (1,3), a taktéž i u žáků z kladenských škol (1,8). Ovšem, zatímco žáci navštěvující vesnické školy mají jako druhou nejoblíbenější míčovou hru volejbal, žáci z Kladna ji posunuli až na poslední příčku. Je u nich nejméně oblíbenou činností. Posilování, ringo, závody a opičí dráhy patří u všech respondentů k velmi oblíbeným činnostem. Hůře hodnotili nástup, gymnastiku, atletiku rozcvičku, která byla druhá nejhůře hodnocená činnost žáky kladenských škol.

Je zajímavé sledovat, jak postupně u žáků z Kladna jsou většinou všechny činnosti, až na nějaké výjimky, hůře hodnoceny, tedy méně oblíbeny, než u respondentů z vesnic. Ovšem rozdíly jsou velmi zanedbatelné a nemůžeme z nich vyvozovat, že žáci v Kladně mají vztah ke sportu a TV menší, než žáci navštěvující vesnické školy.

Zajímavé je pozorovat, jak se bude lišit oblíbenost jednotlivých činností u dívek a chlapců.

Tabulka č. 12 : Označ pořadí všech odvětví podle tvé vlastní oblíbenosti – srovnání dívky a chlapci

	Dívky	n	Chlapci	n
Nástup	396	1,74	475	3,1
Rozcvičení	348	1,53	396	2,6
Gymnastika	334	1,47	402	2,6
Atletika	342	1,5	341	2,2
Vytrvalostní běhy	406	1,8	384	2,5
Sprinty	372	1,6	319	2,1
Míčové hry	252	1,1	217	1,4
Basketbal	296	1,3	273	1,7
Volejbal	187	0,8	202	1,3
Vybíjená	270	1,2	234	1,5
Aerobic	93	0,4	85	0,6
Posilování	299	1,3	247	1,6
Ringo	94	0,4	126	0,8
Cvičení s hudbou	90	0,4	71	0,5
Závody	310	1,4	296	1,9
Opičí dráhy	280	1,2	277	1,8

n - četnost

Z tabulky č 14, jsem si rozepsala, které činnosti jací žáci neprovozují. V této tabulce jsou tyto informace také čitelné. Nejméně tedy ve školách provozují aerobic, ringo a cvičení při hudbě. Volejbal hrají méně dívky než chlapci.

Dívky mají ve škole nejoblíbenější činnost podobně jako chlapci míčové hry. Ovšem jak někteří chlapci, tak některé dívky hodnotily souhrnně míčové hry o něco hůře než konkrétní míčové hry. Dívky uváděly souhrnně míčové hry lépe než konkrétní míčové činnosti. Chlapci uvedli, že je volejbal baví více než ostatní míčové hry a nejméně oblíbenou míčovou hru mají oproti dívkám basketbal. Jako druhou nejoblíbenější činnost mají dívky opičí dráhy (1,2) a na třetí posunuly posilování (1,3), závody (1,4), atletika, gymnastika a rozcvička oznámkovaly průměrem 1,5. Nejhůře

však známkovaly nástup (1,7) a z konkrétní činnosti vytrvalostní běhy s průměrem (1,8). Chlapci posunuli na druhé místo oblíbenosti posilování (1,6), na třetí opičí dráhy (1,8) a závody (1,9). Chvalitebně hodnotili atletiku. Nejméně oblíbená činnost z atletiky jsou stejně jako u děvčat vytrvalostní běhy (2,5). Rozcvičku a gymnastiku co se do oblíbenosti tělesných cvičení týče, vyrovnali na stejné místo (2,6). Nejhůře chlapci hodnotili nástup (3,1).

Je zajímavé na této tabulce sledovat, jak jsou chlapci vůči známkování přísnější než dívky. V pořadí oblíbených činností ve školní tělesné výchově, jsou dívky a chlapci poměrně vyrovnaný. Největší rozdíl činí v nástupu a rozcvičce. Je zde jasně vidět, že dívkám nástup nečiní žádné problémy. Svědčí o tom i jejich známkování (1,74), kdežto chlapci nástup hodnotili nejhůře ze všech nabízených možností (3,1).

Abychom měla kompletní srovnání, vytvořila jsme tabulku, kde jsem porovnála i mladší a starší školní věk.

Tabulka č. 13: Označ pořadí všech odvětví podle tvé vlastní oblíbenosti – srovnání mladší a starší školní věk.

	MI.šk.v.	n	St.šk.v.	n
Nástup	414	1,8	457	3,1
Rozcvičení	347	1,5	397	2,7
Gymnastika	323	1,4	413	2,8
Atletika	307	1,3	376	2,5
Vytrvalostní běhy	351	1,5	439	2,9
Sprinty	307	1,3	384	2,6
Míčové hry	241	1	228	1,5
Basketbal	249	1,1	320	2,1
Volejbal	135	0,6	254	1,7
Vybíjená	237	1	267	1,8
Aerobic	118	0,5	60	0,4
Posilování	238	1	308	2,1
Ringo	103	0,4	117	0,8
Cvičení s hudbou	105	0,5	56	0,4
Závody	272	1,2	334	2,2
Opičí dráhy	253	1,1	304	2

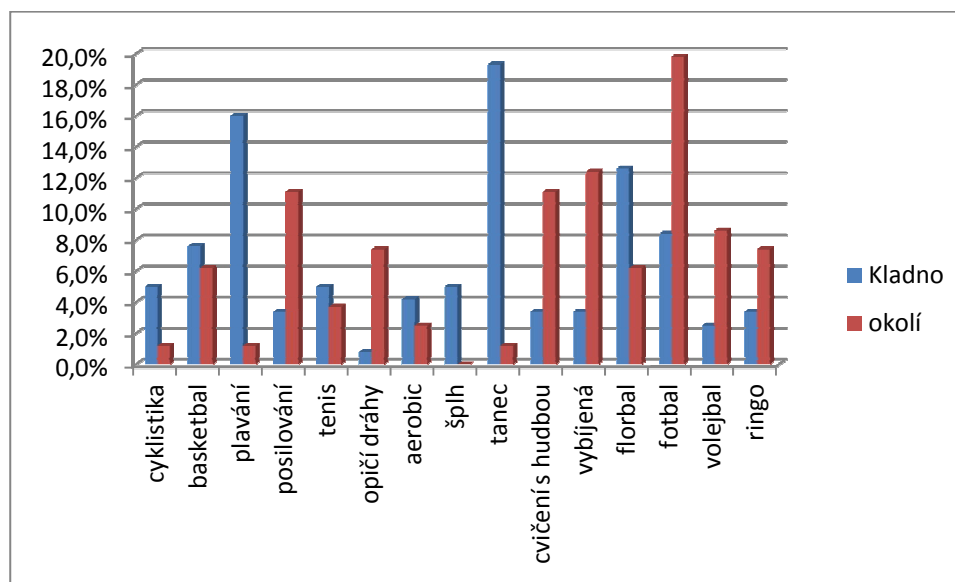
n – četnost

V další dotazníkové otázce jsem se zabývala, zda je v TV odvětví či činnost, která žákům v hodinách tělesné výchovy chybí, co by chtěli přidat. Otázka v dotazníku dávala možnost respondentům volně odpovědět. Nebyly zde žádné možnosti, ze kterých by vybírali. Odpovědi jsem analyzovala a vytvořila si tabulku na všechny odpovědi žáků. Opět jsem porovnávala Kladno a okolí, mladší a starší školní věk respondentů a jejich pohlaví. Vzhledem k velkému počtu různých činností a sportovních odvětví, které respondenti volili, jsem vybrala 15 nejčastějších.

Z celkového počtu dotazovaných odpovědělo 34,5% žáků, že jsou spokojeni tak, jak to je, a žádnou jinou činnost by do tělesné výchovy přidávat nechtěli. Děvčata byla oproti chlapcům o něco kritičtější a vykazovala větší přání ohledně změn tělesné výchovy.

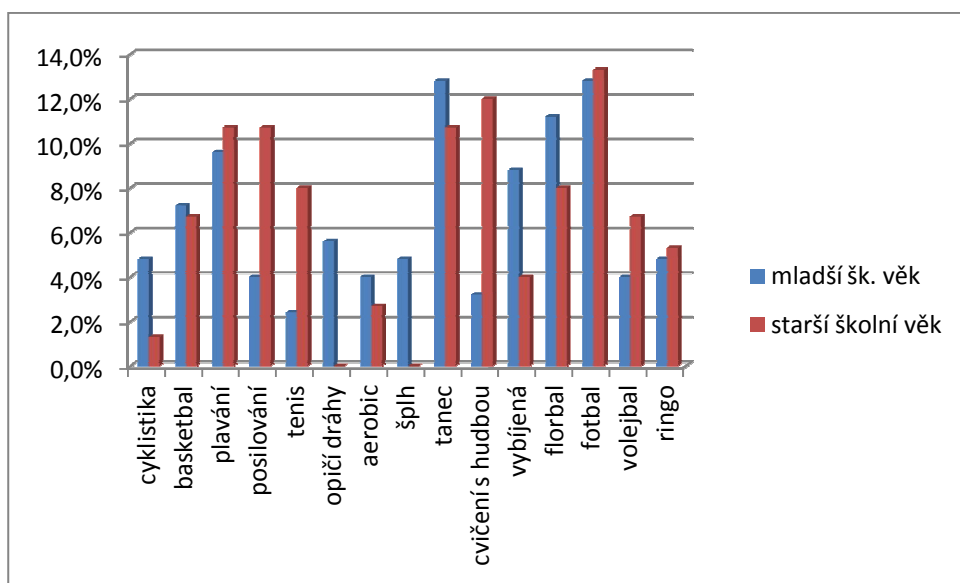
Nejčastěji se opakovalo přání, mít více hodin fotbalu a tance. Fotbal si přejí především chlapani vesnických škol. Naopak děvčata s velkou převahou nad chlapani si přejí tanec. Zajímavé je, že tanec si přejí pouze žáci z Kladna. V Libušíně vykazovala zájem o tanec jen jedna dívka. Další nejčastější zájem byl, aby v TV přibylo více hodin florbalu a plavání. Opět podobně jako fotbal, si florbal přejí především chlapani hlavně z vesnických škol prvního stupně. Plavání si naopak přeje většina dívek z kladenských škol, opět prvního stupně. Dále by si žáci přáli více hodin basketbalu a vybíjené. O basketbal mají zájem jak kladenští, tak vesničtí žáci různého věku či pohlaví. Vybíjenou by chtěli přidat do hodin TV především mladší žáci z vesnic. Ostatní činnosti, které se v odpovědích respondentů objevovali, jsou více či méně zanedbatelné. Kompletní přehled činností, které jsem z nejčastějších odpovědí vybrala, se vyskytuje na níže vložených třech grafech, kde jsem porovнала odpovědi žáků z Kladna a jejího okolí, dále věk a pohlaví respondentů.

Graf č. 7: Jaké sportovní odvětví (činnost) ti v TV chybí, co bys chtěl (a) do TV přidat? – porovnání Kladno a vesnice v okolí Kladna

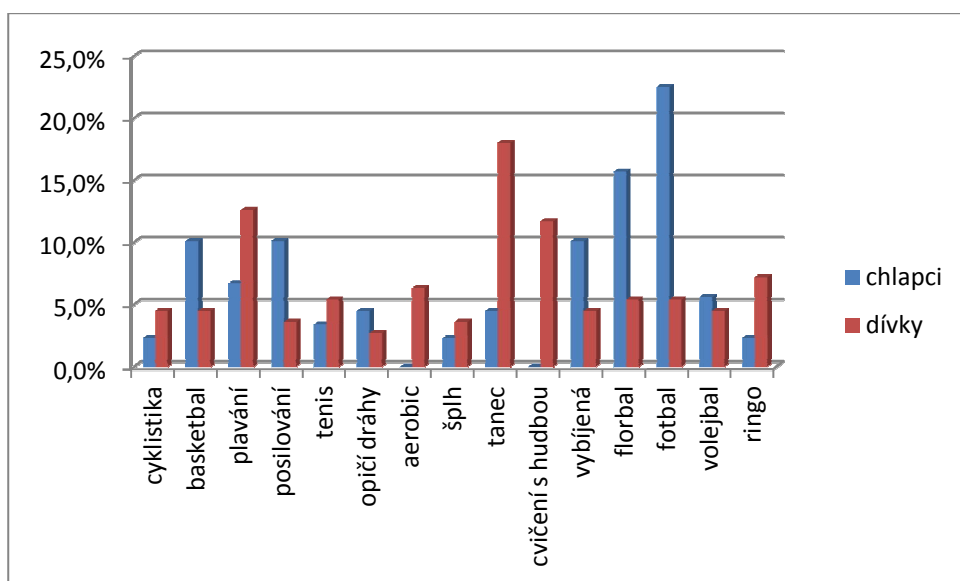

Na následujícím grafu si ukážeme nejčastěji volené činnosti a sportovní odvětví respondentů v porovnání mladšího a staršího školního věku.

Graf č. 8: Jaké sportovní odvětví (činnost) ti v TV chybí, co bys chtěl (a) do TV přidat? – porovnání mladší a starší školní věk.

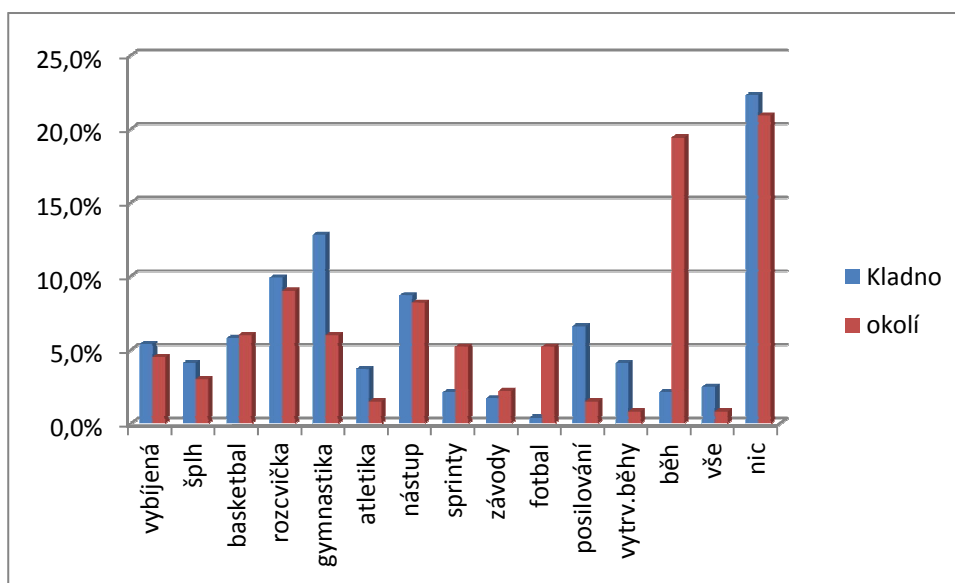
Graf č. 9: Jaké sportovní odvětví (činnost) ti v TV chybí, co bys chtěl (a) do TV přidat? – porovnání chlapci a dívky.

11. otázka v dotazníku zjišťovala, co žáky v hodinách TV nebaví, čeho by mělo být méně. Otázka byla opět otevřená, a dávala žákům možnost vyjádřit se vlastními

slovy. Respondenti zvolili velké množství činností, které by chtěli v hodinách TV omezit, nebo zcela vymazat. Na následujícím grafu jsou znázorněny odpovědi respondentů z Kladna a okolních vesnic a celkový pohled na odpovědi žáků.

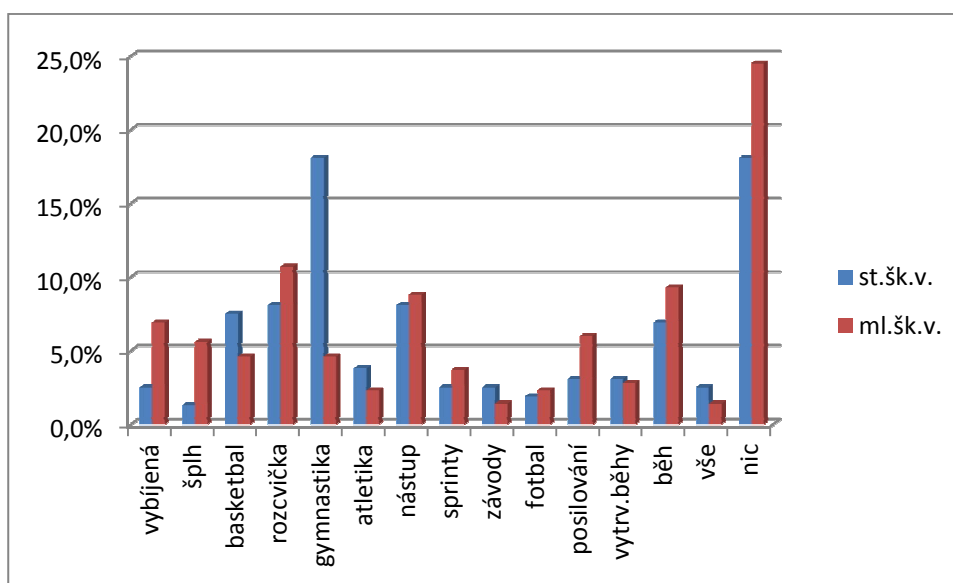
Graf č. 10: Co tě v hodinách TV nebaví, čeho by mělo být méně? - porovnání Kladno a vesnice v okolí Kladna

Z grafu je zřejmé, že 21,8% žáků je spokojen s TV takovou, jaká je, bez ohledu na to, zda žák dochází do školy v Kladně nebo v jeho okolí. Nejčastější odvětví, které v hodinách tělesné výchovy žáky nebaví, činí gymnastika. Oblíbenější je ve vesnických školách. Dále rozcvička, která je stejně neoblíbená jak v kladenských školách, tak i ve vesnických. Další činností v tělesné výchově, kterou by žáci rádi omezili, tvoří nástup. Zajímavý je svým rozdílem neoblíbenosti běh, který je neoblíbený především u dětí z vesnických škol. Vybíjená, šplh a basketbal, jsou další činnosti v tělesné výchově, které žáci nemají příliš v oblibě jak ve školách v Kladně, tak i v jeho okolí. Ostatní činnosti a sportovní odvětví nepatří již mezi striktně neoblíbené činnosti. Respondenti kromě uvedených činností a odvětví, volili ve výjimečných případech i jiné, jako například volejbal, opičí dráhy, anebo nemají rádi jen konkrétní činnost z určitého odvětví. Dvě dívky uvedly, že v TV nemají rády kruhy, jeden chlapec uvedl, že ho

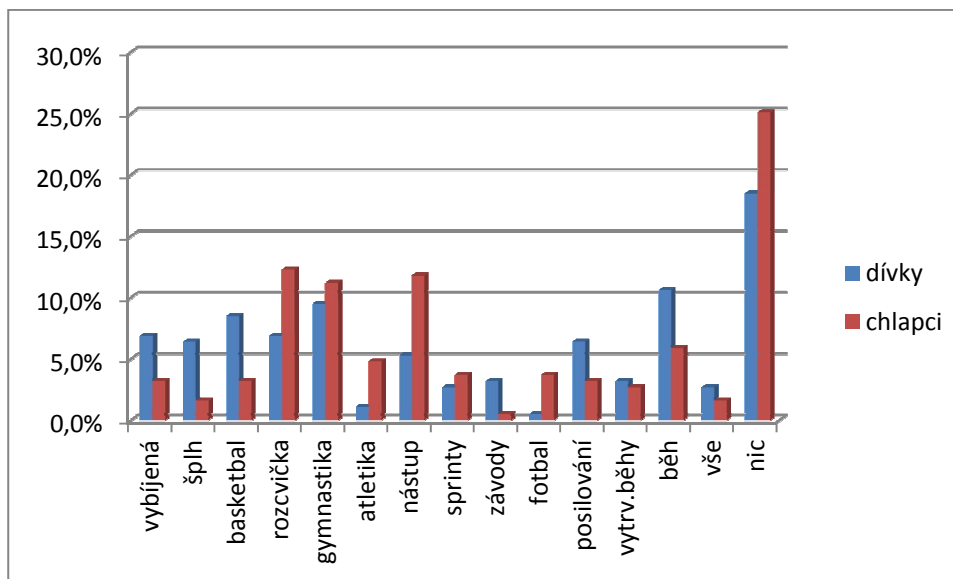
nebaví skákat přes švihadlo, jedna dívka nemá ráda skok daleký apod. Potěšující je, že pouhých 1,9% dotazovaných by v TV omezili všechny činnosti.

Graf č. 11: Co tě v hodinách TV nebaví, čeho by mělo být méně? - porovnání mladší a starší školní věk

Na výše uvedeném grafu můžeme vypořadovat, že činnosti a sportovní odvětví v hodinách tělesné výchovy jsou dle oblíbenosti více či méně v porovnání na věku žáků stejné. Jsou zde výjimky jako vybíjená, šplh či gymnastika. Vybíjená a šplh nebaví žáky především mladšího školního věku. Naopak z hodin TV by ubrali gymnastiku především starší žáci.

Graf č. 12: Co tě v hodinách TV nebaví, čeho by mělo být méně? - porovnání chlapci a dívky

25,1% chlapců uvedlo, že s náplní hodin tělesné výchovy jsou spokojeni. Stejný názor má 18,5% dívek. Chlapci by v hodinách tělesné výchovy omezili především rozcvičku, nástup a atletiku. Naopak dívky by přivítaly omezit v hodinách TV vybijenou, šplh, basketbal, posilování a běh. Jak již z tohoto grafu zřejmé, dívky by omezily ty činnosti, které skýtají větší fyzickou námahu a běhání. Naopak chlapci by uvítali méně těch činností, které omezuje vedení a metodika. Upřednostňují činnosti, kde se mohou svobodněji pohybovat.

12. otázka měla za úkol zjistit, jakým sportům se respondenti aktivně věnují mimo školní docházku. Je zde důležité zdůraznit, že odpovídající respondenti, nebyli ze sportovních škol, ani sportovně zaměřených tříd.

Tato otázka byla otevřená a dávala tím možnost žákům svobodně odpovědět. Někteří žáci se věnují aktivně více sportům najednou a v dotazníku tedy zodpověděli jednu až dvě činnosti, kterým se aktivně věnují. Jelikož i nemalá část žáků odpovědělo, že se nevěnují žádnému sportu, vytvořila jsem tabulky pro lepší přehled, kde jsem znázornila, kolik žáků se mimo školní docházku věnují nějakému sportu a kdo ne. Tabulky jsem rozdělila tak, abych mohla porovnat žáky chodících do kladenských škol

a žáky navštěvujících vesnické školy, mladší školní věk a starší školní věk a samozřejmě i pohlaví respondentů.

Tabulka č. 14: Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému? Porovnání - Kladno a okolí

	Kladno	(%)*	Okolí	(%)*	Celkem	(%)*
Nic	77	38,9	52	45,2	129	41,2
Aktivita	121	61,1	63	54,8	184	58,8
Celkem	198	100%	115	100%	313	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Z tabulky je zřetelné, že z celkového počtu žáků, kterým byl poskytnut dotazník se téměř polovina (41,2%) nevěnuje žádné sportovní aktivitě. Toto vysoké číslo je poměrně zarážející a dává nám tím průchod žáky nadále motivovat a vést je k zdravějšímu životnímu stylu. Co je však povzbudivé, je to, že přeci jen větší procento (58,8%) respondentů nějakou tu pohybovou činnost mimo školní docházku má. Z tabulky dále vyčteme, že žáci navštěvující kladenské školy jsou činnější, co se týče věnování se nějaké sportovní aktivitě než u dětí z vesnic, čímž se nám naše předpověď, že žáci z Vesnic budou mít bližší vztah ke sportu než žáci navštěvující kladenské školy, z důvodu přirozeně častějšího pohybu vzhledem například k menší frekvenci hromadné autobusové dopravy, nepotvrdila o 6,8%. Je to zanedbatelné číslo, ovšem opakuje se i v otázce č. 5, kde jsem zkoumala oblíbenost tělesné výchovy. Vyšlo mi, že kladenští žáci mají tělesnou výchovu o 10,29% oblíbenější než děti z vesnických škol. Z toho již můžeme vyvodit fakt, že přeci jen žáci z Kladna mají o něco málo oblíbenější tělesnou výchovu a vztah ke sportu, než děti navštěvujících vesnické školy. Může to být dáno i skromnějším vybavením tělocvičen vesnických základních škol. Mnohdy vesnické školy nemají ani atletické či jiné hřiště. To vše může žáky demotivovat a snižovat zájem o tělesnou výchovu i sport jako takový.

Zajímavé je i porovnání mladšího a staršího školního věku. V následující tabulce si ukážeme, zda se mimo školní docházku sportovním aktivitám věnují spíše mladší či starší žáci základních škol.

Tabulka č. 15: Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému? Porovnání – mladší a starší školní věk

	Mladší šk. v.	(%)*	Starší šk. v.	(%)*
Nic	51	31,3	78	52
Aktivity	112	68,7	72	48
Celkem	163	100%	150	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Na tabulce si můžeme všimnout, že mladší žáci se mimoškolním aktivitám v podobě nějakého sportu věnují o celých 20,7% více než žáci druhého stupně základních škol. Tímto se nám potvrdila prognóza, že žáci prvního stupně budou mít bližší vztah k pohybovým činnostem a sportům jako takovým než respondenti staršího školního věku. Celkem ze 163 dotazovaných mladších žáků se sportovním aktivitám věnují 68,7% respondentů, ale jen 31,3% dětí po škole žádnou sportovní aktivitu nevykazují. Naopak u žáků staršího školního věku jsou hodnoty téměř vyrovnané. Tedy 52% respondentů z celkového počtu 150 žáků se žádné sportovní aktivitě nevěnuje a 48% dotazovaných, sport provozuje.

Neméně důležité je i přihlídnout k pohlaví žáků. Na následující tabulce si ukážeme přehled odpovídajících respondentů na otázku, zda se věnují aktivně nějakému sportu v porovnání dívky a chlapci.

Tabulka č. 16: Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému? Porovnání – Dívky a chlapci

	Dívky	(%)*	Chlapci	(%)*
Nic	79	52,3	50	30,9
Aktivity	72	47,7	112	69,1
Celkem	151	100%	162	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Má předpověď, že se chlapci budou více věnovat sportovní činnosti ve svém volném čase než dívky, se naplnila. Chlapci se věnují konkrétním sportům mimo školní lavice o 21,4% více než dívky.

Z tabulky je zřejmé, že zhruba polovina dotazovaných dívek se žádnému sportu nevěnuje, naopak chlapců nečinnost vykazuje jen 30,9% . Vysoké procento dívek, který žádnou aktivitu nevykonávají, přisuzují malé motivaci jak ze strany učitele, tak rodičů.

Jak už jsem výše zmínila, celkem 58,8% z dotazovaných, se nějakému sportu aktivně věnuje. Žáci zmínili celkem 27 druhů sportů, které vykonávají.

Tabulka č. 17: Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému? Porovnání
– Kladno a okolí

	Kladno		Vesnice		Celkem	
		(%)*		(%)*		(%)*
Fotbal	13	9,5	24	35,8	37	18,1
Tanec	23	16,8	3	4,5	26	12,8
Florbal	16	11,7	4	6	20	9,8
Basketbal	8	5,8	9	13,4	17	8,3
Bojové sporty	9	6,6	3	4,5	12	5,9
Tenis	10	7,3	1	1,5	11	5,4
Cyklistika	9	6,6	1	1,5	10	4,9
Gymnastika	7	5,1	1	1,5	8	3,9
Hokej	4	2,9	4	6	8	3,9
Plavání	7	5,1	1	1,5	8	3,9
Volejbal	5	3,7	2	3	7	3,4
Atletika	3	2,2	1	1,5	4	2
Jízda na koni	3	2,2	3	4,5	6	2,9
Stolní tenis	2	1,5			2	1
Lukostřelba	2	1,5			2	1
Kulturistika			1	1,5	1	0,5
Bruslení na ledě	2	1,5			2	1
Aerobic	3	2,2	3	4,5	6	2,9
Hokejbal	3	2,2	2	3	5	2,5
Aquabela	1	0,7			1	0,5
Lezení po stěně	2	1,5			2	1
Motokros	2	1,5	1	1,5	3	1,5
Šerm	1	0,7			1	0,5
Freerunning	1	0,7			1	0,5
Parkour	1	0,7			1	0,5
Běh			1	1,5	1	0,5
Házená			1	1,5	1	0,5
Golf			1	1,5	1	0,5
Celkem	137	100%	67	100%	204	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

V tabulce je čitelné, že nejčastějším a nejoblíbenějším sportem, kterým se žáci aktivně věnují, je fotbal (18,1%), druhým sportem je tanec (12,8%) a na třetím místě florbal (9,8%). Dalšími oblíbenými sporty je basketbal, jemu se věnuje (8,3%) dotazovaných, bojové sporty (5,9%), z nichž nejčastějším je karate, jemuž se věnuje 8 žáků. 7 v Kladně a jeden žák z Libušína. Dále tenis (5,4%), cyklistika (4,9%). 3,9% respondentů se věnuje gymnastice, hokeji a plavání. Sedm žáků tedy 3,4% volejbalu, šest žáků, tedy 2,9% se věnuje jízdě na koni a aerobiku. Pět žáků (2,5%) se aktivně věnuje hokejbalu. Jedno procento se věnuje lukostřelbě, stolnímu tenisu, bruslení a lezení po zdi a motokrosu a pouhých 0,5%, tedy vždy jen jeden žák z dotazovaných se aktivně věnuje ostatním sportům jako golf, parkour, šerm, aquabela, házená, kulturistika a běh. Na následující tabulce je znázorněn přehled aktivit respondentů do dvou skupin podle věku a pohlaví.

Tabulka č. 18: Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému? Porovnání – mladší a starší školní věk, dívky a chlapci

	Kladno		Vesnice		Ml.šk.v.		St.šk.v.		Dívky		Chlapci	
		(%)*		(%)*		(%)*		(%)*		(%)*		(%)*
Fotbal	13	9,5	24	35,8	15	12,7	22	25,6	1	1,2	36	30
Tanec	23	16,8	3	4,5	15	12,7	11	12,8	20	23,8	6	5
Florbal	16	11,7	4	6	16	13,6	4	4,7	3	3,6	17	14,2
Basketbal	8	5,8	9	13,4	5	4,2	12	14	7	8,3	10	8,3
Bojové sporty	9	6,6	3	4,5	9	7,6	3	3,5	3	3,6	9	7,5
Tenis	10	7,3	1	1,5	10	8,5	1	1,2	6	7,1	5	4,2
Cyklistika	9	6,6	1	1,5	6	5,1	4	4,7	4	4,8	6	5
Gymnastika	7	5,1	1	1,5	6	5,1	2	2,3	6	7,1	2	1,7
Hokej	4	2,9	4	6	6	5,1	2	2,3	1	1,2	7	5,8
Plavání	7	5,1	1	1,5	4	3,4	4	4,7	5	6	3	2,5
Volejbal	5	3,7	2	3	4	3,4	3	3,5	4	4,8	3	1,7
Atletika	3	2,2	1	1,5	4	3,4			3	3,6	1	0,8
Jízda na koni	3	2,2	3	4,5	2	1,7	4	4,7	5	6	1	0,8
Stolní tenis	2	1,5			2	1,7			1	1,2	1	0,8
Lukostřelba	2	1,5			2	1,7			1	1,2	1	0,8
Kulturistika			1	1,5			1	1,2			1	0,8
Bruslení na ledě	2	1,5			2	1,7			2	2,4		
Aerobic	3	2,2	3	4,5	4	3,4	2	2,3	6	7,1		
Hokejbal	3	2,2	2	3	2	1,7	3	3,5			5	4,2
Aquabela	1	0,7			1	0,9			1	1,2		
Lezení po stěně	2	1,5					2	2,3	1	1,2	1	0,8
Motokros	2	1,5	1	1,5			3	3,5	1	1,2	2	1,7
Šerm	1	0,7					1	1,2			1	0,8
Freerunning	1	0,7					1	1,2			1	0,8
Parkour	1	0,7					1	1,2			1	0,8
Běh			1	1,5	1	0,9			1	1,2		
Házená			1	1,5	1	0,9			1	1,2		
Golf			1	1,5	1	0,9			1	1,2		
Celkem	137	100%	67	100%	118	100%	86	100%	84	100%	120	100%

Na tabulce zřetelně vidíme, že fotbal je atraktivnější především u starších chlapců ve vesnických školách. Oproti tomu tanec, je oblíbenější u dívek a zastoupení má jak v mladším, tak i ve starším školním věku především v městě. Dalším, oblíbenějším sportem je basketbal, který má zastoupení kupodivu ve vesnicích o celých 7,6%. Věnují se mu především starší žáci, a to jak dívky, tak chlapci. Tenisu se věnují téměř všichni kladenští žáci, a to především žáci navštěvující 12. ZŠ, která disponuje celým tenisovým kurtem, až na jednoho žáka z Pcher. Žáci jsou zde pravděpodobně velmi dobře motivovaní. Je oblíben především u mladších žákyň. Bojové sporty, především karate, judo a kik-box, jsou oblíbené jak ve městě Kladno, kde se těmto sportům věnuje 9 žáků, tak i v okolních vesnicích. V Brandýsku se jeden žák věnuje karate, v Libušíně kik-boxu a jeden dokonce capueiře. Cyklistikou se zabývá devět žáků z Kladna a jeden žák z vesnice. Co se týče věku a pohlaví, jsou zde všichni vyrovnání. Gymnastika je oblíbenější u žáků v Kladně a zabývá se jí většina dívek mladšího školního věku. Hokej hraje celkem 8 žáků. Převaha je u chlapců. Hrají ho jak mladší, tak i starší žáci. Plavání se aktivně věnuje celkem osm žáků, oblíben je především u děvčat různého věku v Kladně. Volejbal hrají děti v Kladně i okolí, v každém věku. Zájem převažuje u děvčat. Ostatním sportům se věnuje méně než 3% dotazovaných. Objevují se zde i méně známé sporty jako parkour nebo free running.

Ve 13. Otázce jsem řešila otázku, proč si žáci vybrali sport, kterému se aktivně věnují. Zda v něm hraje důvod autorita zvaná rodiče, či se jim sport zalíbil u kamaráda, nebo by se chtěli vyrovnat slavné osobnosti, která je představitelem určitého sportu apod. V následujících třech tabulkách je opět srovnáváno Kladno a okolí, věk a pohlaví žáků.

Tabulka č. 19: Proč jsi sport začal (a) provozovat? Porovnání – Kladno a okolí

	Kladno	(%)*	Okolí	(%)*	Celkem	(%)*
Protože si to přáli rodiče	21	11,4	6	6,8	27	9,9
Protože sport provozuje i má kamarád, sourozenec,...	33	17,9	17	19,3	50	18,4
Libí se mi oděv, který se při sportu nosí	22	12	11	12,5	33	12,1
Chci být jako slavná osobnost, která provozuje tentýž sport	31	16,9	17	19,3	48	17,7
Jiný důvod	77	41,9	37	42,1	114	42
Celkem	184	100%	88	100%	272	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Z tabulky je čitelné, že nejčastější důvod respondenti uvedli svůj vlastní. Nejčastější odpověď, kterou žáci uváděli je, že si sport vybrali, protože se jim líbí a baví je (73,7% dotazovaných, kteří se nějakému sportu věnují), druhá nejčastější odpověď byla, že sport provozují, protože chtějí zhubnout či nabrat svalovou hmotu a celkově mít dobrou kondici (16,7%). Dvě dívky uvedly jako důvod, že se chtějí naučit něco nového, další čtyři dívky uvedly, že si vybraly jízdu na koni jen pro lásku ke koním a poslední dvě žákyně si vybraly plavání, protože mají velmi rády vodu. Jeden chlapec uvedl jako důvod svého výběru pro jeho sportovní činnost, že si ji vybral proto, že jí hraje ve škole a celkem mu jde a jeden chlapec uvedl, že si vybral lukostřelbu, protože se u ní nemusí moc běhat. A dokonce zde zazněl i jeden důvod od chlapce, který si vybral Parkour, protože si ho našel na internetu a ten se mu tak zalíbil, že se mu začal věnovat.

Dalším nejčastějším důvodem, proč si žáci vybrali určitý sport, je, že tentýž sport již provozuje jejich kamarád nebo sourozenec (18,4%). Ovlivnění od kamarádů či od sourozenců je účinné bez ohledu na věk respondentů viz tab. 29, ale ovlivnitelné jsou více děvčata, které následují svou nejlepší kamarádku. Viz tab. 30.

17,7% dotazovaných, kteří se nějakému sportu již věnují, uvedli jako důvod svého výběru pro tento sport vidinu, která jim skýtá napodobit a být jako osobnost, kterou považují za slavnou. Tuto motivaci, ztotožnit se se svým vzorem, jsem očekávala větší, poněvadž jsem tento druh motivace považovala za silnější. Ovšem motivace v podobě

ztotožnění se se slavnou osobností, je stejně velká u všech dotazovaných bez ohledu na věk nebo pohlaví. Viz tab. 29,30.

12,1% respondentů si sport vybrali pro image, který sám sport nabízí a nosí. Tento důvod přiznali především chlapci, bez ohledu na věk. Je to dáno pravděpodobně medializací „mužských sportů“, jako fotbal, hokej apod. V těchto sportech je snazší se mediálně proslavit, oproti například latinskoamerickým tancům, které jsou sice oblíbenější u dívek, ale mistrovství a vrcholoví tanečníci se mediálně příliš neprosadí. Proto si myslím, že spolu s medializací vrcholových sportovců stoupá i větší motivace dětí a mládeže věnovat se určitému sportovnímu odvětví.

9,9% dotazovaných, uvedlo, že určitému sportu se začali věnovat, protože si to přáli rodiče. Převahu mají rodiče, kteří své dítě umístili do kladenských škol. Podle odpovědí žáků, jsem se dověděla, že sportu se na přání rodičů věnují spíše mladší žáci a to především chlapecká populace. Viz tab. 29, 30.

Tabulka č. 20: Proč jsi sport začal (a) provozovat? Porovnání – mladší a starší školní věk

	Ml.šk.věk	(%)*	St.šk.věk	(%)*
Protože si to přáli rodiče	19	11,8	8	7,2
Protože sport provozuje i má kamarád, sourozenec,...	29	18	21	18,9
Líbí se mi oděv, který se při sportu nosí	23	14,3	10	9
Chci být jako slavná osobnost, která provozuje tentýž sport	28	17,4	20	18
Jiný důvod	62	38,5	52	46,9
Celkem	161	100%	111	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

Tabulka č. 21: Proč jsi sport začal (a) provozovat? Porovnání – dívky a chlapci

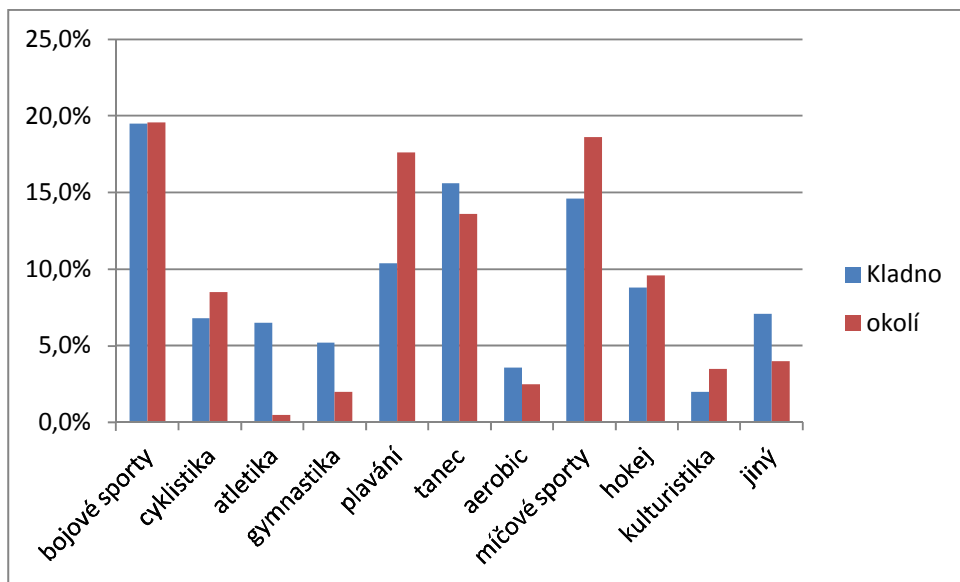
	Dívky	(%)*	Chlapci	(%)*
Protože si to přáli rodiče	11	8,8	16	10,9
Protože sport provozuje i má kamarád, sourozenec,...	25	20	25	17
Líbí se mi oděv, který se při sportu nosí	15	12	18	12,2
Chci být jako slavná osobnost, která provozuje tentýž sport	19	15,2	29	19,7
Jiný důvod	55	44	59	40,1
Celkem	125	100%	147	100%

*procentuální zastoupení z celkového počtu uvedených důvodů oblíbenosti TV

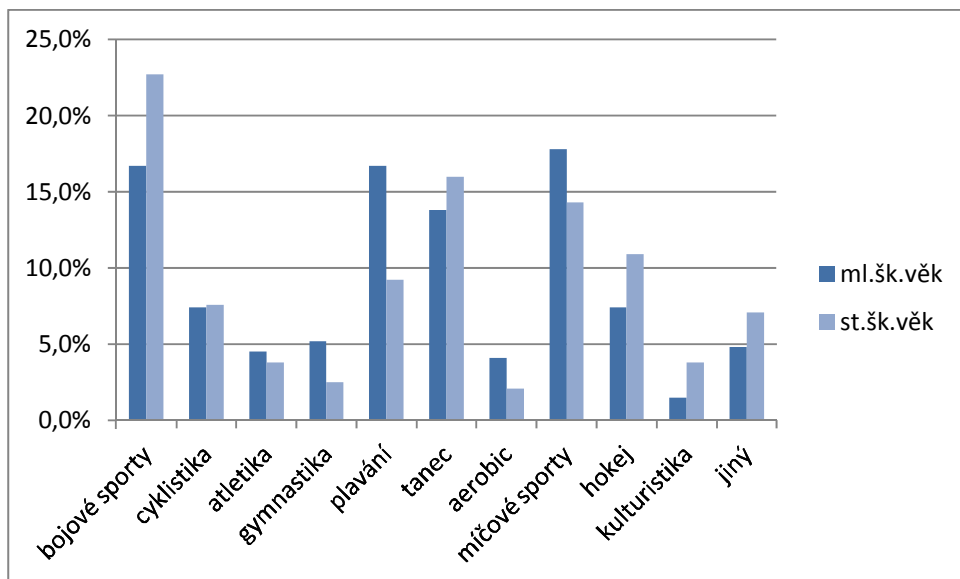
Ve 14. otázce v dotazníku jsem se děti dotazovala, zda je ještě jiný sport, který je láká, kterému by se chtěly věnovat a o jaký sport jde.

Tato otázka byla uzavřená i otevřená, kde měli žáci možnost si buď vybrat z nabízených možností, nebo uvést sport jiný. Mohli volit i více odpovědí najednou. Z celkového počtu 313 žáků, by pouhých 13, žádný jiný sport provozovat nechtěli. Jak už jsem zjistila v otázce 12, 129 respondentů se žádnému sportu nevěnuje. Z 14 otázky tedy vyplývá, že pouhých 13 dětí žádný sport neprovozují a ani nechtějí. Na následujících třech grafech je přehled odpovědí respondentů, kteří by si přáli provozovat sport, který je láká nebo se jim líbí. V otázce 15 jsem se pak věnovala důvodům, proč si zvolili následující sporty.

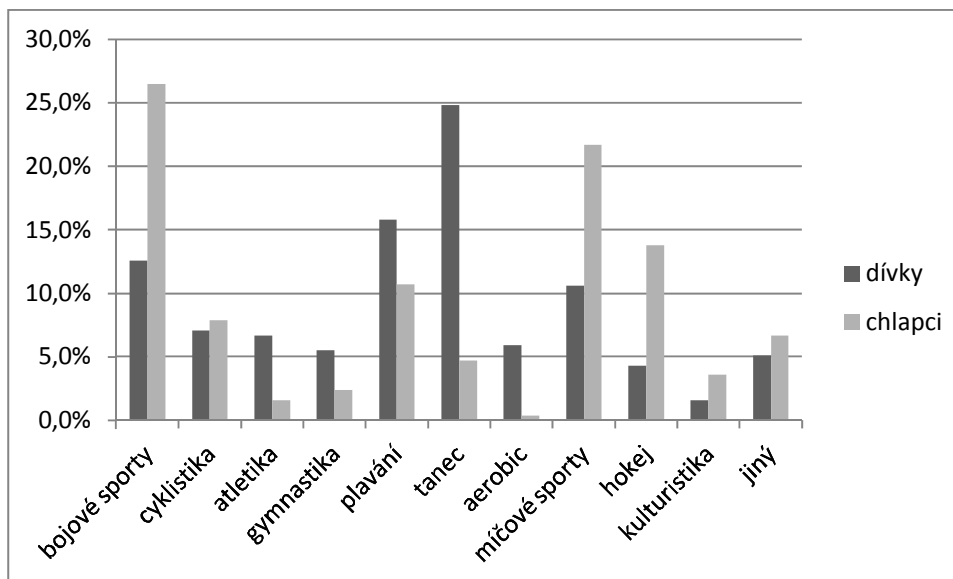
Graf č. 13: Je ještě jiný sport, který tě láká, který bys chtěl (a) provozovat? Jaký?
 Porovnání – Kladno a okolí

Graf č. 14: Je ještě jiný sport, který tě láká, který bys chtěl (a) provozovat? Jaký?
 Porovnání – Mladší a starší školní věk

Graf č. 15: Je ještě jiný sport, který tě láká, který bys chtěl (a) provozovat? Jaký?
Porovnání – Chlapci a dívky

Jak vidíme ve výše uvedeném grafu, nejzajímavější a nejlákavější sport pro žáky představují bojové sporty, plavání, tanec, a míčové sporty, z nichž je nejoblíbenější je basketbal. Dále z grafu vyčteme, že rozdíl odpovědí respondentů z Kladna a vesnic je velmi podobný kromě atletiky, která je oblíbenější v kladenských školách. Zde je nutné podotknout, že větší procento žáků, kteří jsou motivovaní pro atletiku, vychází z konkrétní kladenské školy Brjanské, které patří velký, dobře vybavený, atletický areál. Pravděpodobně motivace, může vycházet opět z již zmíněného vybavení škol, či pro vybavení celého Kladna. V Kladně je velký atletický stadion zvaný Sportovní areál města Kladna, lidově „Sletiště“, kde se uskutečňují různé závody a vůbec je jedním z nejnavštěvovanějších míst sportovního zařízení Kladna.

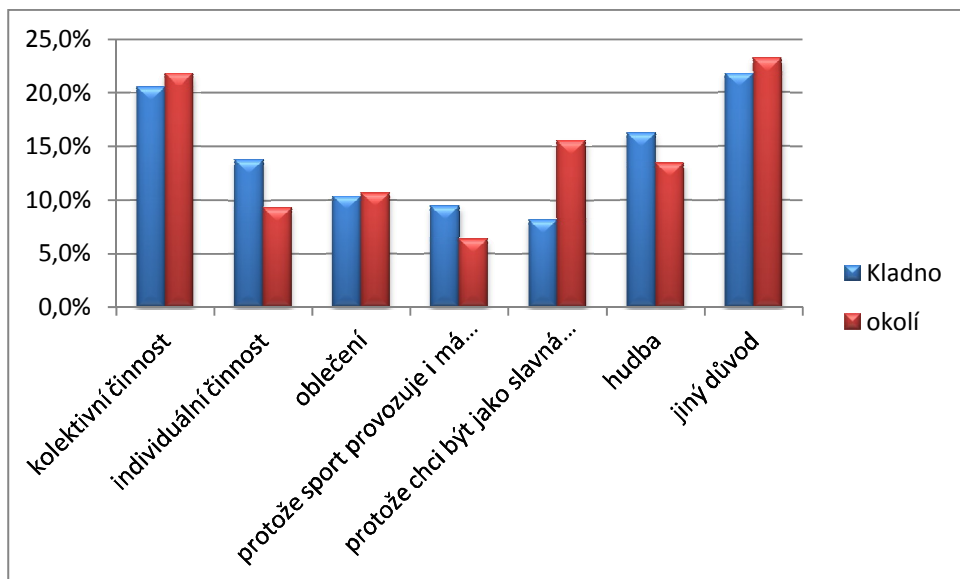
Dále z grafů můžeme vyčíst, že mladší žáky více zajímají sporty jako aerobik, plavání, míčové sporty, gymnastika a již zmíněná atletika. Naopak starší žáky více lákají sporty jako kulturistika, hokej a bojové sporty. Sporty, které lákají všechny věkové skupiny, jsou tanec nebo cyklistika. Možnost odpovědi, která dávala volnou odpověď, volili spíše starší žáci. Nejčastější odpověď byla florbal, který zvolilo z 30 žáků, odpovídajících v možnosti „jiný sport“, 8 respondentů, tedy 26,7%. Druhá nejčastější odpověď byla tenis s počtem 5 žáků, která celkem činí 16,7%. Pouze 3 žáci by si přáli věnovat

hokejbalu a dvě dívky lákají adrenalinové sporty. Dále se zde objevili sporty typu balet, golf, krasobruslení, rychlobruslení, motocross, apod. vždy jen po jedné odpovědi.

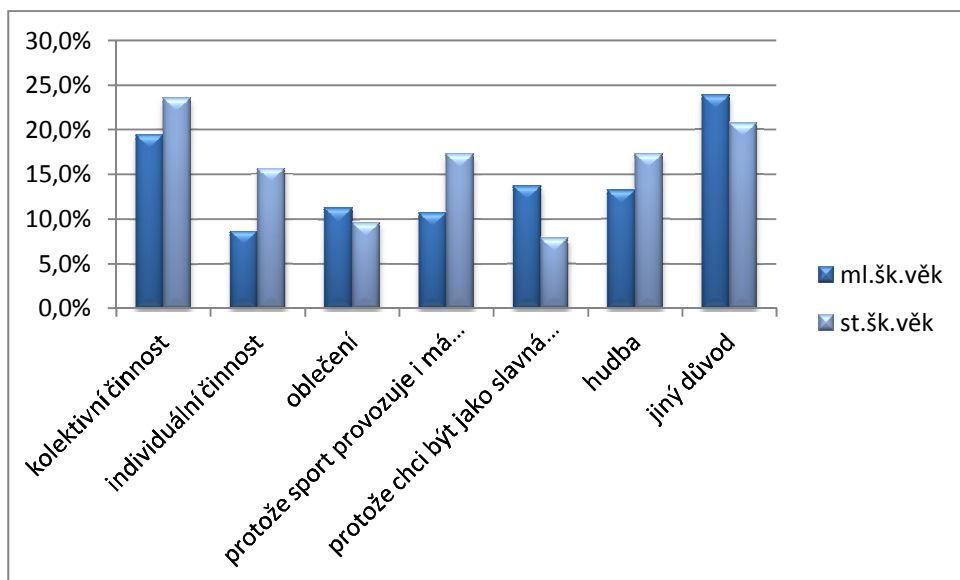
Zajímavé je zaměřit se i na přání respondentů o nějakou sportovní činnost v rámci pohlaví. Dívky jeví větší zájem než chlapci především o atletiku, gymnastiku, plavání, dále s velkou převahou oproti chlapcům jeví zájem o tanec a aerobik. Chlapce naopak více zajímají bojové sporty, míčové sporty, hokej a kulturistika. Cyklistika je oblíbená stejně u všech respondentů bez ohledu na věk nebo pohlaví. Bod „jiný sport“, si volili taktéž dívky i chlapci. Nejčastější odpovědi viz výše, jak bylo řečeno, činil florbal a tenis. Florbal zajímá více chlapce oproti tenisu, který zajímá spíše děvčata.

V 15 otázce jsem se žáků dotazovala, proč je zvolené sporty zajímají a z jakého důvodu by se jim chtěli věnovat. Opět otázka skýtala možnost otevřené a uzavřené odpovědi. Žáci opět mohli zvolit více východisek. Celkové procentuální zastoupení je menší, než u otázky 14, tedy v tabulce 30. Je to proto, že respondenti v této otázce většinou uvedli jeden důvod pro více zvolených sportů, který by si přáli provozovat. Na následujících třech grafech je opět přehled a porovnání žáků Kladna a okolí, jejich věk a pohlaví.

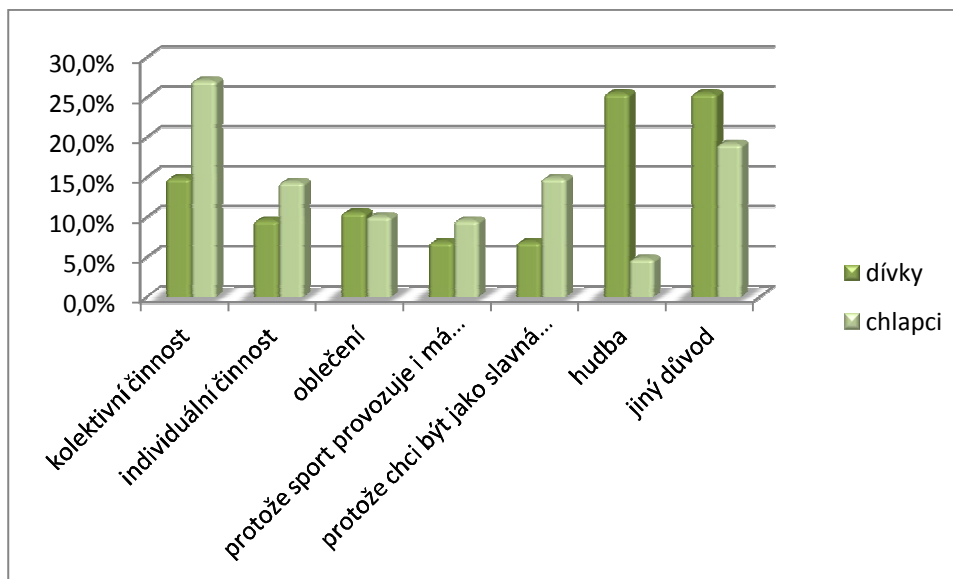
Graf č. 16: Pokud, jsi odpověděl (a) na otázku 14, proč tě tento sport láká? Co se ti na něm líbí? Porovnání – Kladno a okolí

Graf č. 17: Pokud, jsi odpověděl (a) na otázku 14, proč tě tento sport láká? Co se ti na něm líbí? Porovnání – Mladší a starší školní věk

Graf č. 18: Pokud, jsi odpověděl (a) na otázku 14, proč tě tento sport láká? Co se ti na něm líbí? Porovnání – Chlapci a dívky

Žáci měli na výběr možnosti, které jsou zobrazeny ve výše umístěné tabulce. Nejvíce respondentů odpovědělo, že si přejí věnovat určitému sportu z jiného důvodu, než je zde uveden. Celkem takto odpovědělo 84 žáků. Nejčastější odpověď byla zároveň i prostá, sportu si přejí věnovat jednoduše proto, že se jim líbí a baví jej hrát, či provozovat. Činí jim radost. Takto odpovědělo 48,8% žáků. Druhá nejčastější odpověď byla, že si chtějí udržet fyzickou, nabrat svalovou hmotu či zhubnout 16,7% a třetí nejčastější byla směřována především na bojové sporty. Ty je zajímají především pro svou vlastní bezpečnost, naučit se sebeobraně. 9,7%. Takto odpovědělo 6 dívek a 2 chlapci. Z devátého ročníku tak odpověděla pouze jedna dívka z Kladna. Zazněli zde i důvody, jako že se chtějí naučit mít postřeh, jedna dívka uvedla, že by chtěla hrát hokej, protože se tam vyskytují hezcí kluci, dvě dívky uvedly, že je lákají adrenalinové sporty, protože mají rády riziko, nebo že chtějí jezdit na koni, protože mají rády koně, apod. Takovéto odpovědi byly vždy maximálně po dvou odpovědích.

Druhou nejčastější odpovědí z nabízených možností byla, že vybraným sportům by se chtěli věnovat pro jejich kolektivní činnost (27,1%). Kolektivní činnosti zajímají s menší převahou starší školní věk a to především chlapce. Třetí nejčastější odpověď,

vybraná především děvčaty, zde byla hudba (19,5%). Dalším důvodem nebo motivací byla individuální činnost, která má velkou převahu v kladenských školách. Další, již už menší motivací pro žáky, proč si vybrali určitý sport, kterému by se chtěli věnovat, je důvod, že by chtěli být jako slavná osobnost, která představuje určitý druh sportu. Tento důvod láká především chlapce na prvním stupni základních škol. Může souviset s větší fantazií dětí v mladším školním věku. 13,4% respondentů láká na vybraném sportu oblečení. Překvapivé je, že tento důvod zvolil takřka stejný počet chlapců, jako dívek bez ohledu na věk. Nejméně respondentů se přiznalo k tomu, že vybranému sportu by se chtěli věnovat z důvodu ovlivnění od svého kamaráda, sourozence apod. Nejovlivnitelnější v tomto případě jsou děti v mladším školním věku a o něco více chlapci než dívky.

7 DISKUSE

Žáků v Kladně je více než v jeho okolí. Je to dáno především menším počtem obyvatelstva ve vesnicích než v městě, a tím také menším počtem žáků ve vesnických školách než školách kladenských.

Zajímavé je se zamyslet nad faktem, proč starší školní žáci z vesnických škol mají TV oblíbenější, i když jen o nepatrný rozdíl. Tento stav může ovlivňovat mnoho faktorů jako například oblíbenost učitele nebo momentální nadšení pro danou činnost v TV apod., pokud bychom si zadali za cíl, zjistit opravdu relevantní odpověď, museli bychom se zaměřit na všechny starší věkové skupiny dané školy.

Z výsledků, které mi poskytla otázka, zda je pro žáky důležitý faktor kladný vztah s učitelem, mohu říci, že vztah mezi učitelem a žákem je významným faktorem ve výchovně vzdělávacím procesu, na kterém závisí vzdělávací, ale i výchovné působení učitele na žáky. Proto jsem v dotazníku, kde jsem u dětí zjišťovala důvody oblíbenosti či neoblíbenosti TV, zařadila jako jeden z důvodů, zda mají kladný či záporný vztah s učitelem. Pokud je vztah mezi učitelem a žákem dobrý, probíhá výchovně vzdělávací proces snadněji a účelněji. Pokud interakce žák-učitel funguje ve zdravém duchu, žáci učitele respektují, poslouchají a někdy se může stát, že ve svém učiteli vidí vzor a motivuje ho to v jeho dalším rozhodování o svém budoucím životě a třeba i povolání. Pokud učitel se žákem naopak nevychází, výchovně vzdělávací proces je obtížný a znesnadněný, někdy dokonce nemožný. Žáci sice mohou učitele poslouchat, respektive plnit učitelovy požadavky, ale výchovné působení strany učitele tím pozbývá na své plánované funkčnosti.

Podle mého názoru, zde hraje velkou důležitost i motivace. Pokud žáci nejsou dobře motivovaní, je nasnadě, že náš výchovný a vzdělávací cíl bude znevýhodněn. Motivace je podle mého názoru hnacím motorem pro jedince, nejen aby si plnili své cíle, ale aby si i své vlastní cíle tvořili a následně dosahovali jejich splnění. Tím souvisí i vztah ke sportu. V dotazníkové otázce č. 12 jsme řešili, zda se žáci věnují ve svém volném čase nějakému sportu. Nadpoloviční procento dívek se přiznalo, že žádnou aktivitu nevykonávají. Tuto skutečnost přisuzuji opět k malé motivaci jak ze strany učitele, tak rodičů.

Dále bych se chtěla zamyslet nad hodnocením, jak žáci soudili činnosti v TV. Zatímco mladší školní žáci hodnotili činnosti v TV kladně, starší školní věk byl téměř ke všem činnostem kritičtější. Tento fakt bych přisoudila skutečnosti přibývání aktivit starších ročníků. Diferencují se u nich zájmy, koníčky. Přibývají sportovní, společenské, ale i kulturní aktivity, které začínají v tomto věku provozovat na vyšší úrovni a které jsou orientovány na jejich další uplatnění formou dalších škol a tím i budoucí povolání. Na starší žáky se kladou čím dál větší nároky. Zhoršené hodnocení činností TV přisuzuji k větší kritičnosti žáků, než tomu je u mladších ročníků. V tomto pubertálním životním období se žáci snaží začlenit do společnosti. Hledají své „já“ různými cestami, a přestává pro ně být autorita autoritou. To vše přisuzuji i ke zhoršenému hodnocení konaných činností TV. Jiným vysvětlením by mohlo být také to, že v období blížící se ukončení povinné školní docházky, se žáci diferencují v souvislosti s dalším budoucím uplatněním. TV pro ně pak může představovat méně zajímavý, méně potřebný a tím i méně oblíbený předmět než pro žáky mladšího věku.

Dále bych chtěla diskutovat o tom, proč mladší žáci vykazují větší zájem o sport než starší žáci. Může to být z více důvodů. Mladší žáci jsou ještě snadněji ovladatelné, všestranné. Vykazují větší nadšení při správně volené činnosti, ať už v hodinách tělesné výchovy, tak při tréninku mimo školu. Snadno ještě přejímají názory dospělých. Tímto je jak pro učitele, rodiče, trenéra či jiné autoritě snazší dítě motivovat. Naopak ve starším školním věku klesá autorita učitelů, rodičů a trenérů a naopak se zvyšuje vliv vrstevníků. V tomto věkovém období velmi důležité udržet děti u sportování i pro zábavu. Děti se v tomto věku kvůli zvýšeným nárokům ve škole, nemohou mnohdy věnovat tolik tréninkům a jsou tím následně vyřazeny z vrcholových sportovních oddílů. Hrozí jim tímto nebezpečí, že na základě této zkušenosti získají odpor ke sportu obecně. Je proto důležité, udržet dítě u sportu a sportovních aktivit.

V otázce, zda se děti věnují nějakému sportu, převážná většina odpověděla, že ano. Například fotbal je atraktivnější především u starších chlapců ve vesnických školách. Oproti tomu tanec, je oblíbenější u dívek a zastoupení má jak v mladším, tak i ve starším školním věku především v městě Kladno. Může to souviset s možnostmi Kladna a vesnic a její hromadnou dopravou. Dostat se do center, kde se tomuto sportu můžou věnovat, může být problematické a souvisí i s časovými možnostmi rodičů, kteří můžou, či nemohou dítě odvézt, pokud se žák nemůže spolehnout na městskou

hromadnou dopravu. Naproti tomu fotbalová družstva jsou zřizována i ve vesnicích a téměř v každé vesnici se najde fotbalové hřiště. Florbal má převahu, co se atraktivnosti týče u mladších žáků, a to především v zastoupení chlapců v Kladně. To může souviset s vybavením škol. Ve vesnických dotazovaných školách je stále ještě vybavení sportovního nářadí nedostatečná.

V analyzování otázky, jaký sport by chtěli provozovat a co se jim na něm líbí, odpovídali zajímavě na sportovní odvětví bojové sporty. Především chlapce zajímají proto, že se jim líbí, že mohou někoho zbít, mohou se „rvát“ a líbí se jim, že při těchto sportech se jim zvedá adrenalin. Přemýšlet nad důvodem, proč se jim líbí především násilí, které můžou na někom použít, je velmi složité a zasahuje především do psychiky žáků a jejich interakci s okolím. Důvodů pro toto počínání je mnoho, může vycházet již z rodiny, kde rodiče dětem nemusí věnovat příliš pozornosti, mohou mít na žáky přehnané nároky nebo se cítí mezi vrstevníky nedocenený. Vzájemné vztahy ve skupině jsou pro žáka „zrcadlem“ pro vytváření adekvátního sebehodnocení. Co je však zajímavé, tak tyto odpovědi směřovali od žáků čtvrtých ročníků z vesnických škol.

6 ZÁVĚRY

Testováním stanovených hypotéz jsem dospěla k následujícím závěrům:

Hypotéza č. 1: V porovnání v závislosti pohlaví respondentů, jsem zjistila, že chlapci mají tělesnou výchovu oblíbenější než děvčata o 15,6%. Zde se mi potvrdila hypotéza, že u chlapců bude TV oblíbenějším předmětem, než u dívek.

Hypotéza č. 2: Zjistila jsem, že nejoblíbenější u všech nabízených tělovýchovných činností budou u chlapců i dívek míčové hry. Zde se mi hypotéza také potvrdila.

Hypotéza č. 3: a) Dívky si přejí rozšířit TV nejčastěji o cvičení s hudbou. I zde se nám hypotéza také potvrdila. Činnosti s hudbou si přeje 29,7% děvčat.

b) Chlapci chtějí TV rozšířit nejčastěji o sportovní hry. Konkrétně fotbal. Zde se mi má prognóza, opět naplnila.

Hypotéza č. 4: Žáci z Kladna mají tělesnou výchovu o 8,2% oblíbenější než žáci navštěvujících vesnické školy. Zde se mi nepotvrdila hypotéza, že pro žáky z vesnických škol, bude TV oblíbenější, než pro žáky ze škol městských.

Hypotéza č. 5: Respondenti mladšího školního věku udávají v odpovědích, zda mají TV jako oblíbený předmět kladnou odpověď o 8,4% více než starší školní věk. Celkem tedy mají mladší žáci TV oblíbenou počtem 54,2% a starší žáci s počtem 45,8%. Zde se mi také potvrdila hypotéza, že pro žáky mladšího školního věku bude TV oblíbenější, než pro žáky staršího školního věku.

Hypotéza č. 6: Výzkumným šetřením jsem zjistila, že 58,8% dotazovaných nějaký sport ve volném čase provozují. Dívky se sportu mimo školní docházku věnují v počtu 47,7% a chlapci 69,1%. Opět se mi potvrdila prognóza, že mimo školním sportovním aktivitám se budou věnovat více chlapci než dívky.

7 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

1. BLAHUTKOVA, M. (2005). Pohyb a duševní zdraví. Brno: Paido, 78 s.; ISBN: 80-7315-108-1 (brož.)
2. ČERVINKA, P. *Hodnocení motorické výkonnosti dospělé populace*. Brno 2010
3. CHOVANCOVÁ, M. *Sportovní činnost a tělesná výchova žáků středního školního věku*. Brno, 2007
4. CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing, a. s. 2007, 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4
5. JAKUBŠOVÁ, Z. *Úvod do kinantropologie pro studenty sportovního managementu*. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA 2011, 52 s. ISBN 978-80-248-2404-8
6. JELÍNEK, P. *Oblíbenost a postoje předmětu TV na středních školách v Těšínském regionu*. Praha, 2004
7. KORVAS, P., CACEK, J. *Integrovaná výuka a tělesná výchova na základní škole*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 109 s. ISBN 978-80.210-4988-8
8. MIKLÁNKOVÁ, L. *Tělesná výchova na 1. Stupni základních škol*. Olomouc: Univerzita Palackého 2006, 116 s. ISBN 80-244-1301-9
9. RYCHTECKÝ, A., FIALOVÁ, L. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum, 2004, 171 s. ISBN 80-7184659-7
10. SKALKOVÁ, J. a kol. *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1985, 216 s.
11. SLEPIČKA et al. (2006). *Psychologie sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 230 s.; ISBN: 80-246-1290-9 (brož.)
12. VILÍMOVÁ, V. *Didaktika tělesné výchovy*. Brno: Paido, 2009, 144 s. ISBN 978-80-210-4936-9
13. <http://telesna-vychova.studentske.eu/2007/11/vkonov-motivace-individuln-kolektivn.html>

8 PŘÍLOHY

8.1 Dotazník

Oblíbenost TV a sportovních činností ve škole a sportovních odvětvích jako takových

1. **Škola a město**.....

2. **Pohlaví**

- a) dívka
- b) chlapec

3. **Věk**

4. **Ročník**

5. **Patří TV mezi tvé oblíbené předměty?**

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

6. **Pokud ano, proč?**

- a) oblíbený/á pan/í učitel (ka)
- b) mám kladný vztah ke sportu
- c) jiný důvod.....

7. Pokud ne, proč?

- a) neoblíbený (á) pan/paní učitel/učitelka
- b) nemám kladný vztah ke sportu
- c) jiný důvod.....

8. Co tě v hodinách TV nejvíc baví?

- a) nástup
- b) rozcvička
- c) samotná pohybová činnost
- d) závody
- e) nic
- f) jiná činnost

9. Označ pořadí všech odvětví podle tvé vlastní oblíbenosti:

(č. 1 - nejoblíbenější, č. 5 - nejméně oblíbené)

Pokud něco z nabízených možností ve škole neprovozujete, tak proškrtni.

	1-5	důvod
Nástup		
Rozcvičení		
Gymnastika		
Atletika		
Vytrvalostní běhy		
Sprinty		
Míčové hry		
Basketbal		
Volejbal		
Vybíjená		
Aerobic		
Posilování		
Ringo		
Cvičení s hudbou		

Závody		
Opičí dráhy		

10. Jaké sportovní odvětví (činnost) ti v TV chybí, co bys chtěl (a) do TV přidat?

.....

.....

11. Co tě v hodinách TV nebaví, čeho by mělo být méně?

.....

.....

12. Věnuješ se aktivně (výkonnostně) nějakému sportu? Jakému?

.....

.....

13. Proč jsi sport začal (a) provozovat?

a) protože si to přáli rodiče

B) Protože sport provozuje i má kamarádka/ kamarád, sestra, bratr,..

c) protože se mi líbí oděv, který se při sportu nosí

d) protože chci být jako slavná osobnost, která provozuje tentýž sport

e) jiný důvod.....

14. Je ještě jiný sport, který tě láká, který bys chtěl (a) provozovat? Jaký?

a) bojové sporty

b) cyklistika

c) atletika

d) gymnastika

e) plavání

f) tanec

g) aerobic

h) míčový sport (jaký).....

ch) hokej

i) kulturistika

j) jiný.....

15. Pokud, jsi odpověděl (a) na otázku 14, proč tě tento sport láká? Co se ti na něm líbí?

a) kolektivní činnost

b) individuální činnost

c) oblečení

d) protože sport provozuje i má kamarádka/ kamarád, sestra, bratr,..

e) protože chci být jako slavná osobnost, která provozuje tentýž sport

f) hudba

g)jiný

důvod.....